

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Imenitni: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklid petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prtilično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34. Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno ~~100~~ po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Razkrinkani - avstrijanci.

Naši klerikalci in radičevci na Hrvaškem se delajo v dno duše užaljene in ogorčene, ako se jim očita, da delajo protidržavno politiko zato, ker so v svoji notranjosti in v svojem bistvu pridržali tista čustva, ki so jih imeli pod pokojno Avstrijo. Z licemerno indignacijo zavračajo trditve, da načeloma nočejo konsolidacije naše države ter se boré navidezno za avtonomijo in federalizem zato, ker bi radi razbili sedanji državni organizem in na njega razkvalnih postavili novo državno zgradbo, ki bi bila nič drugega, kakor stara Avstro-Ogrska v drugi, zmanjšani izdaji.

Kadarkoli se jim zabrusi v obraz očitek, da so v stvarnem oziru avstrijanci, ki mrzijo in sovražijo svobodno našo državo samo zato, ker nimajo pravega, v resnici narodnega čustva, marveč še vedno kakor prvi robovi hrepene nazaj pod tisti bič, ki je prej dolga stoletja švigal nad njihovimi sključenimi hrbtenicami, se postavljajo v pozo užaljene nedolžnosti, trkajo na svoja prsa in kriče, da ni boljših jugoslovenskih patriotov pod solncem, kakor so oni, ki ne želé ničesar drugega, kakor blagor in veličino tiste Jugoslavije, katere temelje in stebre izpodkopljuje tisti, ki hočejo ohraniti in očuvati državno in narodno edinstvo.

Mi, ki poznamo srce in obisti Koroševih in Radičevih ljudi, se tem klerikalnim in radičevim deklamacijam seveda smejemo, tisti pa, ki niso imeli prilike, tako temeljito spoznati klerikalne in radičevske čudi kakor mi — to so beogradski krogi — jemljejo confiteor patriotizma, ki ga moljijo Koroševci in Radičevi listi, ako prilika nanese, tudi desetkrat na dan, kot suho zlato.

Kadar so ti gospodje seveda med seboj ali kadar govorje z osebami, o katerih mislijo, da jim lahko popolnoma zaupajo, takrat si ne vežejo jezika in govore odkrito, kakor jim velevala notranjščina duše in srca.

V takih trenutkih se kažejo v vsej svoji pravi nenašminkanj podobi.

Meseca aprila t. l. je prišel v Jugoslavijo iz Berlina g. L. Njemanov, ruski emigrant, da se pouči o dejanskih razmerah v Jugoslaviji. Bil je v Ljubljani in bil je v Zagrebu. Može je očividno spreten žurnalst, ki si je prisvojil dokaj židovskih manir. Z jeguljastim svojim nastopom si je večje pridobil vstop v kroge naših klerikalcev in separatistov in navezal je stike s samim velikim Mogulom Stjepanom Radičem.

Nastopal je tako spretno in pretkano, da si je v vseh teh krogih pridobil neomejeno zaupanje. In ker so mu zaupali, so mu razgalili vso notranjost svoje duše in mu razložili vsa svoja čustva. G. Njemanov se je vrnil nato v Berlin in napisal za organ g. Pavla Miljukova »Posljednja Novosti« iz člankov o svojih vtislih, ki jih je dobil ob svojem bivanju v Jugoslaviji. In to, kar piše L. Njemanov, kaže blokaško gospodo prav v tisti luči, v kateri smo mi slikali te jare junake od vsega začetka!

G. Njemanov piše: »Najprvo moram povedati, da so mi vsi razgovori, ki sem jih imel s političnimi činitelji in žurnalisti v Ljubljani, ki je prvo jugoslovensko mesto, kjer sem se ustavil meseca marca, pokazali vso resnost in ostrost obstoječe krize. A kar je name v teh razgovorih najbolj porazno vplivalo, to je žalost nad razpadom pokojne Avstro-Ogrske . . . V tem oziru so se kazali popolnoma enodušni tako Hrvati kakor Slovenci in Bosanci. Na Hrvaškem je bilo ogorčenje še večje kakor v Sloveniji, v Bosni pa še večje kakor na Hrvaškem. Narodi so, kakor deca, mi je rekel neki profesor zagrebske univerze, zanje so neobhodni argumenta ad oculos; morajo se opeči, preden se prepričajo, da ogenj gori, ali razbiti igračo, da vidijo, iz česa je bila narejena. Za nas je bilo potrebno, da je razpadla Avstro-Ogrska ob našem aktivnem sodelovanju samo zato, da smo se prepričali, da je bila za naš narodni, kulturni in gospodarski razvoj neobhodno potrebna in da je bila razrušitev Avstro-Ogrske korak nazaj, a ne naprej v življenju slovenskih narodov. Francoz Louis Leger je imel prav, ko je rekel, da je Avstrija »clef de voute d'Europe« (ključ k oboklu Evrope).

Avstrija, mi je rekel Stjepan Radič, je bila nadaljevanje Evrope proti vzhodu, ozemlje, kjer so se srečavale tri narodnosti in si gradile forme za mirno sožitje: Slovani, Nemci in Madžari. A sedaj se je bivša Avstrija prevrnila na vzhod, a ta vzhod se pomiče v Evropo. Prej smo bili mi avantgarda evropske civilizacije, a sedaj nas skušajo preobraziti v avantgardo balkanske nekulturnosti. Leta 1918, sem pri pogajanjih izjavil Madžarom, da si bomo, ako bi bili primorani, da izbiramo med Srbijo in Ogrsko, nesporno izbrali Srbijo, ki nima tako velike vojske in vsled tega ne more na nas tako vplivati in pritiskati, kakor Ogrska. Ne vem, ako bi

sedaj ponovil to frazo, toda brez vsakega dvoma je, da bi te fraze nikdar ne ponovil — nasproti Avstriji. Stoletne gospodarske vezi so porušene, naše svobodščine so nam uničene. Pogledite na Reko in Trst, da se prepričate, kakšno brezumje se je izvršilo z našim sodelovanjem za razpad Avstrije . . . Ali niso to jasne besede, ki ne dovoljujejo nobenega dvoma? Naši klerikalci in radičevci pretivajo gorke solze nad pokojno Avstrijo in si jo žele nazaj. Zato vsa njihova herostratska politika, da bi uničili in razbili državo, ki je bila stoletja san in nedosegljiv ideal

najboljših sinov srbsko-hrvatsko-slovenskega naroda, za katero so padle hetakombe dragocenih žrtev in bili prelitli potoki krvi!

Vprašamo g. Radiča, ali so točne besede, ki mu jih polaga v usta g. Njemanov, vprašamo, kdo so tisti politični činitelji in žurnalisti v Ljubljani, ki so meseca marca tako prostodušno priznali ruskem žurnalistu, kako srčno obžaljuje, da je razpadla Avstro-Ogrska? Ali bodo imeli toliko moškega poguma, da nastopijo z odprtim vezirjem in javno molijo svoj avstrijski kredoz?

Politična razmotrivanja.

Besede, ki jih je izgovoril nedavno v veliki dvorani Slovanskega otoka v Pragi za Slovanstvo toli zasluženi dr. Kramar ob protestnem zborovanju proti strahovalni v Rusiji, ne morejo ostati brez odmeva v nobenem srcu, ki čuti resnično slovansko. Žal, da čujemo tako redkokrat take besede, žal, da je videti, kakor bi bila vojna zrušila vse vezi, ki so zlasti nas Jugoslovence vezale v preteklosti na veliko Rusijo in kakor bi bili docela pozabili na dejstvo, da nam je bila Rusija v srečnejših dneh vsikdar dobrohotna zaščitnica in vrla podpornica. Hvalažnost bi zahtevala, da bi se z vse večjim sočutjem in vse pogosteje kot doslej bavili z dogodki, ki se odigravajo na prostranih poljanah širne Rusije pod krutim žezlom nečloveškega boljševizma; hvaležnost bi zahtevala, da bi se ne omejevali na suhoparne beležke hladnokrvnih kronistov, ampak z resnim razmišljanjem skušali najti pota, ki bi vodila do osvoboditve stotomilionskega naroda iz groznega suženjstva, v katero je zašel brez lastne krivde.

Brez lastne krivde, pravim. Kajti prepričan sem, da je nesrečni ruski narod odložil orožje iz povsem plemenitih nagibov. Storiil je to, ker je bilo njegovi mehki duši pač že preveč krvolitia, preveč pobijanja in ker je hotel rešiti sebe in druge neposrčnih vojnih grozot. Ako je ruski mužik vrgel od sebe puško in bodalo, ni storil tega iz bojazljivosti ali da bi se izneveril domovini — da zna umirati zanjo, je dokazal stoinstokrat! — ampak ker mu je bilo srce polno milosrdja in one vzvišene ljubezni do bližnjega, ki jo v tako lepih besedah oznanja in priporoča evangelij. Oj ta blaga ruska duša! Rus ni moril s slastjo,

ki je moril Nemece! Rus ni pustošil, ni delal škode iz sovraštva do nasprotnika, kot so delali drugi. Ganljivo je, kar so vedeli o tem očividci povedati. Pravili so mi, — in sicer Nemci! — kako je imel nekoč neki ruski vojci prehoditi v Galiciji neke dozorevajoče žitno polje. Vsak drug vojak bi se bil malo brigal za sovražnikovo žetev, ruski vojak pa so jo ubrali lepo drug za drugim po razoru, da ne bi napravili škode! Kaka razlika med dušo ruskega in kakega nemškega vojaka! Govoril sem s pruskim inteligentom, ki se je s ponosom bahal, da je v francosko-nemški vojni uničil nekemu Francozu iz gole maščevalnosti vse sadni, z mladimi drevesci nasajeni vrt. No, ljubezen, ki jo nosi ruski človek v svojem srcu, se mu je slabo izplačala. Zapeljan po krivih prerokih, ki so se znali okoristiti z njegovo lahkovernostjo, je odrekel pokorščino svojemu carju, pri tem pa postal žrtev še hujšega trinoštva . . .

Uverjen sem, da bi boljševizem nikdar ne zagrešil tolikega krvološtva, kot ga je, ako bi bil produkt zgolj ruskega mišljenja in bi ne bil tako ves prepojen tujih elementov. Ljening in Trocki, po svoji krvi, po svoji naravi nedvomno nista pristna Rusa, in znano je, da je zbrana v rdeči armadi sodrga iz vseh delov sveta. Le tako so mogoča vsa tista številna nečloveška dejanja, ki jih je boljševizem zakrivil napram ruskemu narodu, le tako nam postaja umevna hladnokrvnost, s katero so boljševiki pustili umirati milijone ruskih ljudi. Vse, karkoli sovraži Slovana, se je zbralo pod boljševiško egido, zlasti pa Nemci in Madžari, ki vršijo s slastjo trinoška povelja raznih boljševiških glav in jim je nedvomno v posebno zadoščanje, da

morejo dati duška srdcu, ki jim je prirojen napram slovenskem življu. Kulturni svet pa vse to mirnim srcem gleda in se ne gane, ker gre pač — za Slovane, ki jih je tem in onim itak preveč! A to bi še ne bilo tako čudno, najbolj čudno je, da se nahajajo celo med Slovani samimi — no, upam, da samo med nami Slovenci! — ljudje, ki svojih simpatij do boljševikov ne morejo skrivati, ki so vsa njihova nezastlišana grozodejstva kratkotalno prezrili in bi jih nemara še danes glasno zagovarjali, ako bi se ne bili poleg pravoslavnih lotili nasleded tudi katoliških cerkva. Kakor bi zločin ne bil vedno zločin! Zares, čudne simpatije! A dobro, da so na svetu tudi še drugačne sodbe!

Po pravici je dr. Kramar imenoval vodje boljševizma lopove, ki so se polastili z nemškim denarjem Rusije, da jo razkrajajo. Ta sodba je v popolnem skladu z mislimi, izrečenimi v članku »Usodne z motke«, ki ga je »Slov. Narod« priobčil nekako pred dvema letoma. V tem članku sem naravnost trdil, da sta Trocki in Ljening nemška eksponenta, in pri tej trditvi, pri tem naziranjju vstrajam, ker mi je drugače nerazumljivo marsikaj. Kako velika je ljubezen in vnetost boljševikov za Nemce, opazujemo lahko na vseh koncih in krajih. Na genovski konferenci so nemški delegatje šampanizirali na stroške zastopnikov boljševiške Rusije, in sicer v času, ko je v Rusiji milijone ljudi umiralo lakote! Ali ni to nadvse značilno, ali to dejstvo ne pojasnjuje dovolj razmerja med Nemci in boljševiki. Take »malenkosti« so včasih sila simptomatične! Boljševiki delajo na vse kriplje na to, da okrepe nemški živelj v Rusiji. Vse važnejše funkcije, javne naprave na Ruskem so že v rokah Nemcev! Pred nekolikimi tedni je bilo čitati po časopisih, da organizira sovjetska vlada veliko zračno brodirje, in sicer popolnoma pod nemškim vodstvom. »Nadzornik vseh ruskih letalskih šol je nemški letalski častnik Wellnig. Piloti so sami Nemci, ki so se udeležili svetovne vojne kot letalci. Letala so nemškega izvora.« Tako se glasi dotično poročilo! Koliko ljudi je, ki so to čitali s pravim umevanjem? Ali se svet zaveda, kaj se to pravi? Bodoča vojna se bržčas ne bo odločevala ne na suhem, ne na morju, temveč v zraku! Ali more spričo gorenjega dejstva še kdo dvomiti, da je Rusija res prodana Nemčiji? In kako je potem mogoče, da so ljudje, ki so sami o sebi prepričani, da so Slovani, prijateljsko razpoloženi napram onim, ki jim

Fr. Ž.: Naš domači politični položaj.

Mislím, da ni napačen. Čitam slovenske liste in se mi zdi, da je dober. Včas malo zarentači katera stranka zoper Beograd, ne ugrizne pa ne, vse so kolikor toliko zadovoljne — tako dober že dolgo ni bil naš domači položaj.

Rekel bi, da se je zboljšal od onega časa, ko smo izgubili slovenske ministre. Kadar kaj izgubimo, smo vsakikrat bolj zadovoljni.

Izguba se tiče nas vseh, to je res, in je v škodo nam vsem, od katere koli smo stranke. Pa smo vendar zadovoljni. Kajti smo politično zrelí in računamo, kako bo izguba šele razburjela nasprotno stranko! In nam nudi razburjenost v nasproti stranki tolikim mero najprisernejšega zadoščanja, da je z njo bogato odtehtana bol nad lastno škodo.

Taki smo kakor oni znameniti lepi gospod Izidor, ne vem, ali je bil z Dolenskega doma ali je bil celo Štajerc. Pravijo, grozno da je bil lep, novo oblečen podporučnik da ne bi mogel biti lepši, in je bil ves lep od nog do glave. Ali krona njegove lepote pravijo, je bila plemenita oblika nosu in je bil zelo ponosen na svoj nos. In ni bilo drugače.

ubogo ženstvo je kar koprnelo za tem nosom in za njegovim krasoto, gospod Izidor pa si je lahko izbral in si je nazadnje tudi izbral nevesto najlepšo in najbogatejšo in jo poročil in so jo vse druge nesrečnice zavidale za moža in za lepoto njegovega nosu. No in potem je nanoslo, da se je mlada soproga hudo zamerila lepemu svojemu možu. Pa je šel užaljeni mož in je storil nekaj strašnega: odrezal si je nos, svoj oboževani, rajsko krasni nos! In to je tisto: odrezal si ga je samo zato, da bi kaznoval soprogo.

Naše stranke jako čislam in mislim, da niso nič manj junaške kakor znamenito lepi gospod Izidor in da se ne bi pomišljale in bi radostno žrtvovala vsaka svoj lastni nos, če bi bila s tem količkaj piknjena nasprotna stranka. In se ne upam dvomiti, da bi bila požrtvovalnost strank še večja in da bi bile tudi kos, da si nad glavo zažgo vkupni dom, le da bo nasprotna stranka brez strehe. Enemu naših veljakov je ime dr. Korošec, kar ni povsem točno, ker je Štajerc, in smo brali, da je rekel v Beogradu, da smo Slovenci zase narod.

Jaz mislim, zase smo, to je res, narod pa nismo. Mi smo samo stranke. K večjemu bi se lahko reklo tako, da se delimo Slovenci na več narodov, na toliko, kolikor imamo strank. Vsaka stran-

ka je narod zase in bi kazalo, da dobi vsaka stranka avtonomijo zase, drugače ne bo nikdar konca tožbam zaradi nasilja. Enotnega, celokupnega naroda pa Slovenci nimamo, takega, da bi bil njegov blagor vsem enak pri srcu. Vsakdo pozna le svojo stranko, stranka pozna le sebe in zunaj stranke se neha svet.

Ampak ni to nikakšen očitek. Bog ne daj! Narodna zavest je pač taka reč: ali jo človek imaš ali je pa nimaš! Kakor je z lasovjem: ali imaš kodre ali imaš plešo — kar imaš, to imaš, česar nimaš, tega nimaš. Narodna zavest ni stvar šolarske učenosti in sodnijskih paragrafov, nego je stvar občutja in je prirojena. Če je prirojena! Taka je nekako kakor ljubezen do svoje rodbine. Oziroma je naravni zakon tak, da svoji ljubijo svoje. Kajti ima še žival rada svoje mladiče, in prvi pregovor, da volkovi tulijo z volkovi in da kavka kavki ne izkljuje očí.

Seveda vsako pravilo ima svoje izjeme, pa jih imajo naravni zakoni tudi. Mi smo mi, in je lahko, da se najdejo ljudje, kateri ne ljubijo svojega rodu. Pa jim ni zameriti, ker ne morejo za to. K večjemu bi se lahko kam zaprli. Zakaj, kateri so ustvarjeni tako, da imajo nagone zoper naravo, ti so nevarni, mi

je povedal dr. Pižmah, ki je zdravnik in je drugače pameten gospod.

Ne vem, ali sem vse to dobro razložil, da bo vsakomur jasno. Ako bi zaradi večje jasnosti kazalo, da se kod pripíše »Caveant consules«, pa se naj brez skrbi pripíše — ne bom zameril!

In potem se mi zdi, ker nismo narod, ampak smo samo stranke, da bi bilo prav, da se nas tudi tako vlada.

Vladi torej ni treba, da se briga za Slovence, račun more voditi le o strankah. In kakršni smo, tudi ni treba, da kateri stranki kaj nakloni ali dovoli, več je vredno, če nasprotni stranki kaj vzame. Oziroma lahko kaj vzame, kar je skupno vsem strankam, le da bodo mislije: holaj! to-le bo grizlo možakarja od one stranke. Pa bomo zadovoljni vsi. In si bo prištedila vlada lepih novcev in si zraven pridobila vsevprek našo naklonjenost.

Recimo, da bi uknila pol Narodnega gledišča ali licej ali tobačno tovarno ali kos vseučilišča. Ali ako ne bi uknila, lahko bi vsaj zagrozila, da bo. Pa bo dobro! Čim bolj bi reč grizla to stranko, tem zmagoslavnejša bi kričala druga, pa bi nalašč druga drugi prikričala jezo in bi bile zmagoslavne vse.

Naše stranke jako ljubim, res ljubim, brez šale, in pravzaprav ne vem, zakaj

jih tako ljubim. Morebiti zato, ker me spominjajo na mojo dečo: vsem ljubí dan imajo vojsko in se moraš kregati nadnje, pa bi se jim najrajši smejal, tako so šaljivi.

Slovenci imamo sploh izreden dar za šaljivost, nič manjšega nego za strankarstvo. Strankarstva je po drugih zemljah tudi kolikor toliko. Toda mi smo tisti, ki se potem zgražamo nad strankarstvom drugod. Mi! — človek bi počil od smeha! Taki smo šaljivci!

Upam, da nisem nikomur rekel ničesar zoper čast. Kakor rečeno, stranke jako ljubim in jih spoštujem in sem skoraj pri vseh. Jako častno je biti odločen pristaš stranke, in kadar kateri umre — ako druga ne bi vedeli o njem zapisati, pa bodo zapisali, da je bil odločen pristaš stranke. To niso mačje solze!

In sem uverjen, da vse tako ostane tudi za naprej. Kajti smo Slovenci jako kremeniti in se ni bati, da bi postali drugačni poprej, nego da bo prepozno.

Pa Vas prosim, gospod urednik, da se ne zmotite in ne daste tega članka pod črto. Ta članek ni listek, nego je resničen članek, to se mu pozna od daleč, in je najlepše, če ga daste koj na prvo stran za uvod.

je glavna naloga, zavdati Slovanstvu smrtni udarec? Kajti da brez Rusije ni Slovanstva, nam je menda vsem popolnoma jasno!

Tudi to, kar je dr. Kramar pred kratkim na shodu češke demokratske stranke v Pizni označil kot cilj te stranke, namreč ujedinjenje slovenskih držav, se lepo ujema z mislimi, ki jih je »Sl. Narod« istotako pred dvema letoma izrekel v obeh člankih »Brez krinke« in »Napadni zaključki«. V prvem članku je izjavil pisec teh vrstic: »... svetovna vojna in to, kar ji je sledilo, nam mora odpreti oči. Uvideti moramo, da nimamo Slovani na vsem božjem svetu med narodi ne enega resničnega prijatelja in da nas ne bo ljubil nihče, ako se ne bomo ljubili sami... Treba samo, da trezno premostimo naš položaj, pa moramo priti do prepričanja, da je spas Slovanstva samo v edinstvi!«

Razveseljen pojav je, da se prepričanje, ki je izraženo v teh vrstah, uveljavlja tudi drugod in da se priznavajo k njemu moške, kakršni je dr. Kramar.

Ne vem, kaj je dr. Kramar pri omenjeni priliki vse povedal in če se je izjavil tudi kaj o potih, ki bi dovedla do zaželjenega cilja. To pa je gotovo, da pri samem spoznanju ne sme ostati, ako hočemo videti uspehe. Delo, ki nas čaka, je veliko in trudapolno. Da bo obradilo sadove, treba, da je dobro premišljeno, smotreno. To pa more biti samo, ako smo si pred vsem na čistem o položaju, ki se nahaja v njem sedaj Slovanstvo... —nik.

Splošna delovna obveznost.

Vojna nam je zapustila železnice in ceste v strašnem stanju. A dočim so kmalu po sklenjenem miru začeli popravljati železnice, katere so danes v razmerno dobrem stanju, niso za ceste skrbeli v zadostni meri, da zamenjari so njih popravljane tako, da so večinoma v še slabšem stanju, nego nam jih je zapustila vojna. Popravljale se pa niso ceste iz razloga, ker bi njih popravljane stalo tako ogromne svote, kakor jih naš državni budžet ne premore. In vendar so ceste bile vsake gospodarsko urejene države ter polagajo vsi zares kulturni narodi največjo skrb v gradnje in vzdrževanje cest v dobrem stanju; saj so ceste v nekem oziru važnejše prometno sredstvo, nego železnice, ker služijo širšim slojem naroda, nego poslednje. K tem širšim slojem pa pripada v naši državi brez dvoma naš kmet, ki se poslužuje v izdatni meri cest za dovoz svojih pridelkov v mesta in trge in za izvažanje svojih potrebščin iz njih. Pri takem stanju stvari vladi pač ni preostajalo drugo, nego da se odloči ali za izdatno povziranje davkov, ali pa za uvedenje splošne obveznega dela v svrhu gradnje in popravljane cest in poti. Če se pomisli, kak odpor je izzvalo skrajno povziranje zemljiškega davka in 30% povziranje neposrednih davkov med davkoplačevalci, in posebno med kmeti, ki imajo dva, da bi najmanj dvakrat toliko povziranje omenjenih davkov, ki bi bilo potrebno za pokritje stroškov za gradnje in popravilo cest, izzvalo naravnost viharno opozicijo davkoplačevalcev.

Vladi ni torej preostajalo drugega, kakor da se odloči za prvo alternativo, t. j. za splošno obvezno delo in to samo v to posebno svrhu, ne pa kakor je bilo vveljebano v Bolgariji, v najširšem obsegu, t. j. za vsa javna dela sploh. Z dotičnim zakonom je Stamboljski dosegel naravnost sijajne uspehe. V kratki dobi par let je bilo zgrajenih v Bolgariji 800 mostov, 3000 km cest, 1500 km železnic in cela vrsta drugih javnih naprav. Naši demagogi pa, katerim je samo do tega, da dosega svoje strankarske politične cilje, pa naj propade vse drugo, in da hujskajo svoje zapelane pristaje proti vladi in državi, so vzdignili velikansko grajo proti uvedanju »kuluka« v omenjenem obsegu, češ da le-ta pomenja povratek v srednjeveško tlačanstvo. In vendar je razlika med tem in srednjeveškim tlačanstvom taka, kakor med dnevom in nočjo. Srednjeveško tlačanstvo je namreč nalagalo podložnikom plemičev dela, ki so šla v prvi vrsti na korist poslednjim, dočim kuluk, ki ga uvaja zakon, sprejet te dni v naši skupščini, ima služiti koristim državljanov samih. Najbolj se razvidi razlika med srednjeveško školo in »kulukom« iz podrobnih določb dotičnega zakona, ki so na kratko te-le:

1.) Min. svet se pooblašča, da more na predlog ministra gradjevin s svojim odlokom odrediti, da se vse javne ceste popravljajo z uporabo narodne moči in to samo za prstena dela in nasipanje. Za državne in njim odgovarjajoče ceste velja to samo v slučaju, kadar se in v kolikor se neodložne in nujne popravne na njih ne bi mogle dovoliti hitro izvršiti iz bužetnih kreditov. 2.) Obča poprava cest z narodno silo se sme vršiti največ dvakrat v letu in to največ do sedem dni spomladi in sedem dni v jeseni v času, ki ga bo odredila upravna politična oblast po predlogu gradbene oblasti. Poprava se bodo vršila po

deležih. Delež bo odredila dotična samoupravna oblast s sodelovanjem gradbene in policijske oblasti in to po premoženjskih razmerah davčnega obvezanca. Nihče se zaradi poprave cest in potov ne more pozvati niti se mu ne more odrediti del živega sreza njegovega bivališča in sosednjih mejnih srezov istega okrožja. 3. Kadar se popravljajo ceste in pota z uporabo narodne sile mora vsak državljan in davčni obvezanec izvrševati delo, vojake in državne uslužbence sploh delati osebno in z živino in z vozovi. Od tega se izvzamejo osebe, ki so nesposobne za delo in pri tem siromskega stanja v smislu zakona. Vsakdo ima pravico zamenjati svoje osebno delo, bilo z drugo sposobno osebo, bilo z novcem. — Osebo ne more niti za sebe niti kot namestnik delati nihče, kdor ima manj od 18 let ali višje od 50 let starosti. Pri tej zamenjavi osebnega dela z drugo osebo ali novcem, se bodo takse za zameno za posidne davčne obvezance sorazmerno z njegovim premoženjskim stanjem povečale na način, ki bo v pravilniku natančno določen. Za osebe, ki so odrejane na delo, pa ne pridejo, ali nočejo plačati zamene v novcu in za osebe, ki pridejo, a nočejo delati, veljajo obojni predpisi kaz. zak. — Osebe, ki so pristale na zameno z novcem, so dolžne položiti odrejeno svoto v roku 10 dni po sporočitvi, v nasprotnem slučaju pa se plačevanje izvrši eksekutivnim potom v roku 10 dni. 4.) Pooblašča se minister gradjevin, da sporazumno z ministrom notranjih del predpiše pravilnik za izvršitev teh odredb.

Iz teh določb izhaja jasno, da je zakon o kuluku, sprejet v skupščini, v vsakem oziru naravnost v nasprotju s srednjeveško tlako ter da pomenja za kmeta manje breme, nego za meščana, ker bo kmet opravljal kuluk ob času, ko mu ne bo treba zamenjati svojih opravil na polju. In vsak način bo breme za kmeta manje, nego davek, ki bi ga moral plačevati v denarju za vzdrževanje cest in potov. Težje breme bo za one, in to so posebno meščani in vsi duševni in ročni delavci sploh, ki se ne pečajo s kmetijstvom in ki se bodo morali odločiti za zameno osebne dela z novcem ali pa z drugo sposobno osebo, ki jo bodo morali plačevati. Za ene in za druge bo pa veljalo načelo, da se bo oziralo na njih premoženjske razmere tako glede osebne dela, kakor glede takse za zameno istega z drugo osebo ali z novcem. Ta davek bo torej progresiven ter bo tako odgovarjal modernim davčnim načelom. Kar je pa najvažnejše pri tem davku je določba, da se nikogar ne more pozvati na delo izven sreza njegovega bivališča in sosednjih mejnih srezov istega okrožja. Vsled te določbe zakona bodo državljanji, ki prebivajo v srezih, v katerih so ceste in poti najbolj zamenjari, morali največ prispevati z delom odnosno z zameno v novcu, oni pa, ki bivajo v srezih s cestami v dobrem stanju, bodo razmeroma manj obteženi s takimi prispevki.

Slovenija, ki ima priznana najboljše ceste in poti v državi, bo torej najmanj obremenjena vsled kuluka ter bo z razmeroma lahkoto vzdrževala svoje obstoječe ceste in poti ter gradila nove. Ves na podlagi zakona o kuluku v delu ali novcu plačani davek bo pa ostal v dotičnih srezih ter se nikdo ne bo mogel pritoževati, da gre njegov davek v druge žepe.

Davčna avtonomija oz. razpolaganje je s tem zakonom izvedena do skrajnosti. Iz navedenega sledi, da imamo prav mi Slovenci najmanj poudara pritoževati se proti zakonu o kuluku, ki nam nalaga najmanjša bremena med vsemi državljani in uspeh katerih pojde v našo izključno korist. Tako mora soditi vsak dobromiseln državljan; hujskati narod proti temu zakonu pa more le brezvestna strankarska demagogija!

Petdesetletnica goriškega učiteljskega društva.

8. julija proslavi Goriško učiteljsko društvo petdesetletnico svojega obstoja. Petdesetletnica učiteljskega in kulturnega delovanja med goriškimi ljudstvom! Kdo premeri in kdo prebrta neizmerne duševne in telesne dobrine, ki so jih te generacije goriških učiteljev vnašale v goriške omladinske rodove. Prosvetno in splošno kulturno prednjačenje goriškega ljudstva pred ostalim slovenskim je v prvi vrsti zasluga goriškega učiteljskega in njegove neumorne, skoro pedantične ljubezni do slovenskega naroda in njegovega napredka. Vsak učitelj je bil središče prostovoljnega prosvetnega, gospodarskega in tudi političnega delovanja v svojem okraju. Vsaka vas je dobila svoje pevsko in bralno društvo. Pa tudi sokolske in orlovske organizacije so vznikale izpod rok marljivih goriških učiteljev, ki pa pri vsem tem prosvetnem delu niso pozabili na svoje strokovno izpopolnjevanje. Koj v začetku, ko se je na Goriško z zakonom 14. maja 1869 uvedel učiteljski stan in so se pojavili prvi poklicni učitelji, se je začutila potreba po skupnosti in združitvi. Že l. 1872. sta osnovala Tomaž Jug in Vinko Černič okrajno učiteljsko društvo, ki se je kmalu razširilo v splošno Goriško učiteljsko društvo. Marsikatera zlatá učiteljska duša

se je izkristalizirala v tem društvu in postala s svojim srčnim vplivom skoro legendarna. Taki so bili nadočiteli v Črnicah Fran Strnad, Vinko Černič v Sentpetru, Anton Bajc v Renčah, Anton Komavec v Pevmi, Ignav Križman-očec v Dornbergu, Ambrož Poniž v Rihemberku, Fran Vodopivec, dolgoletni nadzornik celokupnega ljudskega šolstva na Goriškem. Ti učitelji so poleg narodno-buditeljnega dela bili šolniki z izrednimi vzgojnimi in srčnimi sposobnostmi. Od 1880. do 1883. je društvo izdajalo za tedanje čase izvrstno urejevan stanovski list »Šola«. V prvi dobi je vodil Goriško učiteljsko društvo pokojni Vinko Černič, sledil mu je Tomaž Jug in sedaj je duša tega velikega kulturnega društva znani nadočitelj Ignac Križman. Goriški učitelji izdajajo danes odlični stanovski list »Učiteljski list« trikrat na

teden, poleg tega pa še mladinski mesečnik »Novi rod«, ki se je priljubil tudi med nami v Jugoslaviji. Goriški učitelji so sestavili po vzoru moravskih učiteljev tudi pevski zbor, ki je že danes najboljši v Julijski Benečiji in ki se pod umetniškim vodstvom pevovodje Srečo Kumarija privpravlja na turnejo po Italiji. 8. julija bo to v pravem pomenu kulturno društvo proslavilo petdesetletnico svojega dela in udruženja z velikimi strokovnimi zborovanji in s koncertom v goriškem Trgovskem domu. To goriško učiteljsko preživlja danes najtežavnejše probleme narodnostne kulture. Naj ne omaga! Naj se spomni svojih prednikov, ki so iste probleme reševali z delom v šoli in v prosvetnih gospodarskih organizacijah. Življenje je vprašanje dela na lastni in na duši svojega naroda!

Telefonska in brzojavna poročila ANGLEŠKA PUBLICISTIKA O RADIČEVEM POLITIČNEM DELOVANJU.

Zanimiv odgovor staroste JSS dr. Ravniharja Radiću.

— Beograd, 7. julija. (Izv.) Presbitero reproducira na kratko zanimiv odgovor staroste Jugoslovenskega Sokolskega Saveza dr. Ravniharja, ki ga je objavila ugledna londonska revija »Near East«. Ta revija je pred mesecem objavila Radičev spomenico, ki je bila sestavljena popolnoma v protidržavnem duhu in naperjena proti jedinstvenosti države. Starosta dr. Ravnihar s tehtnimi argumenti pobija Radičev obtožbo proti mlilitaristični Srbiji, obsoja joč obenem njegovo republikanstvo kot nemogoče ter kritizira Radičev demagogični in negativni politiki. Članek med drugim doslovno pravi: »Rešitev srbsko hrvatskega vprašanja je edino možno na ta način, da žive Srbi, Hrvatje in Slovenci drug poleg drugega na temelju načel vidovdanske ustave, ki garantira vsakemu državljanu popolno svobodo.« Odgovor dr. Ravniharja

predlaga dalje gotove spremembe v decentralizacijski smeri in upa, da je to mogoče doseči potom mirne diskusije.

K odgovoru dr. Ravniharja je revija »Near East« napisala kratek in značilen uvodnik. Priznava krajevno samoupravo in gotovo decentralizacijo, odločno pa obsoja Radičev separatizem in njegovo destruktivno politiko. Po mnenju revije ni prepada med obema stališčema tako globok, kakor je to videti na prvi pogled tujeja opazovalca. V gotovem pravcu je potrebno samo nekoliko zblizanja, ker je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev sestavljena iz narodov istega plemena (rase) in istega jezika, toda različnih političnih tradicij. Radić mora priznati, da so mogoče lokalne avtonomije tudi brez republikanstva. (Dr. Ravniharjev članek, ki je izšel v »Near Eastu«, priobčimo v celoti. Uredništvo.)

URADNIŠKI ZAKON.

Sedmo poglavje v podrobni debati. — Minister Trifković pooblaščen, da sprejme predloge opozicije.

— Beograd, 7. julija. (Izv.) Zakonodajni odbor je včeraj ob 16.45 nadaljeval podrobno debato o uradniškem zakonu. Po sprejetju šestega poglavja o kvalifikaciji uradništva je prišlo na dnevni red sedmo poglavje: splošne določbe. O gotovih členih se je razvila daljša debata, v katero so posegli posl. Kapetanović (musl.), posl. Peleš (rad.), posl. Svetozar Pribičević (dem.), posl. Ivan Sušnik (kler.) posl. Šumenković (dem.), posl. Joca Jovanović (zemljorad.) in drugi. Posl. Reiser je med drugim stavil predlog, da se prizna državnim uslužbencem brezplačno zdravljenje. Ta predlog se glasi: »Stalni državni uslužbeni imajo pravico za brezplačno zdravljenje za sebe in za člane svoje rodbine in za brezplačna zdravila. V državnih bolnicah imajo vsi državni uslužbeni in upokojeanci, ki razen plače ali penzije nimajo drugih dohodkov, pravico do brezplačnega zdravljenja. Stalni uslužbeni in upokojeanci in njihove rodbine imajo zagotovljeno namestitev in zdravljenje v kopališčih, sanatorijih in drugih zdraviliščih v državi pod pogoji, ki jih predpisuje finančni minister. Obolemu uslužbencu ali upokojevcu se daje denarna pomoč za zdravljenje. Te pomoči se vsako leto zagotovijo v proračunu.«

Mestoma je bila debata zelo živahna in je prišlo med radikali in demokrati do ostrih kontroverz. Zanimiv je bil predlog nemškega poslanca Hansa Mosera, ki je zahteval, da se k členu 92 doda še točka glede znanja jezika narodnih manjšin. Predlog zahteva:

Vsak državni nameščenec, ki je nameščen v kraju, kjer vsaj 20% pripada narodni manjšini, je dolžan razumeti jezik te narodne manjšine. Ako državni uradnik vidi, da državljan ne razumeje službenega jezika, je dolžan z njim govoriti v njem jeziku.

Sedmo poglavje v splošnem določa gotove smernice glede postopanja uradništva, dalje, da uradnik ne more poleg svoje državne službe vršiti še kako postransko, razen če v to privoli minister. Uradništvo ni dovoljeno delovanje v društvi, katerih cilji se protivijo interesom države.

Ker je bila debata zelo obširna, je predsednik z ozirom na obseg tega poglavja, debato prekinil. Danes ob 9.30. se debata o uradniškem zakonu nadaljuje.

— Beograd, 7. julija. (Izv.) Na včerajšnji seji je ministrski svet pooblaštil ministra za izenačenje zakonov, da po svoji uvidenosti sprejme in uveljavi predloge opozicije, stavljeni k zakonskemu predlogu o uradniški službeni pragmatiki.

Danes, v nedeljo, popoldne vsi na Vič NA PROSLAVO 50 LETNICE : : viškega gasilnega društva. : :

SPORAZUM MED GRŠKO IN TURŠKO

— Lausanna, 6. julija. (Izv.) Danes popoldne je imel izmet paša daljši razgovor z Venizelosom. Dosežen je popoln sporazum v vseh spornih vprašanjih med Grško in Turško. Sklenjeno je, da se predsedstvo mirovne konference obvesti pismeno o doseženem definitivnem sporazumu.

IZ SEJE MINISTRKEGA SVETA.

— Beograd, 7. julija. (Izv.) Ministrski svet je imel včeraj dve seji. Na popoldanski seji je prišlo v razpravo vprašanje nemških reparacij. Storjeni so bili nekateri sklepi glede sporazuma med nemško vlado in našo. Ministrski svet je dalje razmotrival notranji in zunanjo politično situacijo. Vzel je na znanje kratko poročilo ministra za izenačenje zakonov Marko Trifkovića o delovanju zakonodajnega odbora. Na popoldanski seji ki je trajala od 17. do 20.30. je prišlo v razpravo vprašanje službene pragmatike za državne železničarje in uslužbence. Minister notranjih zadev je poročal o položaju na Hrvatskem na podlagi poročila, ki ga je podal pokrajinski namestnik za Hrvatsko dr. Cimić. Na Hrvatskem vlada red in mir. Ministrski svet je sklenil važne odredbe, ki so dosedaj še tajne. V splošnem zastopa vlada stališče, da je treba glede položaja na Hrvatskem vprašati določila zakona o zaščiti države. Zastopnik ministra ver minister dr. Perić je poročal, da se je sestavila v ministru posebna komisija, ki ima proučiti načrt zakona o organizaciji cerkev. Minister notranjih zadev je dalje poročal, da je pri političnih uradih izvršena redukcija uradništva in da bo na leto prihranjenih 2.974.000 dinarjev.

VZPOSTAVITEV DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV Z BOLGARSKO.

— Beograd, 7. julija. (Izv.) Z izročitvijo skupne note držav Male antante in Grške v Sofiji, je priznana sedanja bolgarska vlada. Značilno pa je, da še ni definitivno zasedeno mesto bolgarskega poslanika na našem dvoru. Imenovana sta bila že dva poslanika, a vsak se je branil sprejeti težavno in zelo odgovorno mesto v Beogradu.

STAVKA MORNARJEV.

— Sušak, 7. julija. (Izv.) Stavka mornarjev »Jadranske plovidbe« traja dalje in je popolna. Preti nevarnost, da se stavka razširi tudi na delavstvo drugih strok. Včeraj je bil brzojavno pozvan predsednik udruženja jugoslovenskih mornarjev kapetan Popel od sindikata brodarskih delavcev v Beogradu, da pride tja v svrhu razgovorov s strokovnimi organizacijami in sporazuma o nadaljni akciji. V Bakar je dospela komisija, ki jo je imenoval ministrski svet, da intervenira in doseže sporazum.

SESTANEK ITALIJSKEGA PARLAMENTA.

Volilna reforma. — Rim, 6. julija. (Izv.) Italijanska zbornica je sklicana za devetega tega meseca. Na dnevnemu redu je razprava o volilni reformi. Italijanski klerikali proti Mussolinijevemu načrtu volilne reforme. V klerikalni stranki pa je močna struja ki je za volilno reformo. Proti reformi so tudi komunisti in socialisti. Za 9. julija pričakujejo velike politične senzacije.

VELEPOMEMBEN GOVOR MARŠALA PILSUDSKEGA.

— Varšava, 6. julija. (Izv.) Povo-dom poslovilnega banketa je snoči imel bivši državni šef maršal Pilsudski velepomemben govor. Med drugim je omenil, da je odložil vodstvo armade, ker noče kot pošten vojak braniti zločince. Voditelj ljudstva se morajo prepričati pogrezniti v blato, se tam opiti, potem šele dobe milost v očeh Poljske. Zgodovina bi imela popolno pravico mljpljuniti v obraz, če bi se dal pregovoriti, da sodelujem s takimi ljudmi.

IZ DRUŠTVA NARODOV.

RAZPRAVA O SAARSKEM OZEMLJU.

— Zeneva, 6. julija. (Izv.) Danes popoldne je trajala triurna razprava o položaju v sarskem ozemlju. Zaslani so bili člani vladne posle izvršujoče komisije glede razmer v saarskem ozemlju. Predsednik komisije je pomenil vse odredbe, ki se tičejo vzdrževanja javnega reda in mira. Med lordom Cecilom in francoskim delegatom Hanateauxom je prišlo do nesoglasij, radi česar svet Društva narodov na popoldanski seji ni mogel storiti definitivnih sklepov. Razprava o saarskem vprašanju se danes nadaljuje.

AVSTRIJSKI NACIONALISTI PROTI ČESKOSLOVAŠKI NARODNI MANJŠINI.

— Dunaj, 7. julija. (Izv.) »České Srđce« je nameravalo prirrediti jutri v nedeljo 8. t. m. v Aspernu narodno veselico. Nemški nacionalisti so po sebnih deputacijah, obstoječi iz nacionalno bojnih organizacij izjavili policijsko-ravnateljstvu da ne prevzamejo absolutno nikake odgovornosti za dogodke, ki bi se lahko odigrali v Asper-

STAVKA ANGLEŠKIH PRISTANIŠKIH DELAVCEV.

— Manchester, 6. julija. (Reuter). V tukajšnjem pristanišču je 7 tisoč delavcev stopilo v stavko. Skupno število stavkajočih pristaniških delavcev znaša sedaj na Angleškem 40 tisoč.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. julija 1923.

— Politika »debelga gledanja.«
Današnje »Jutro« se je zaletelo v naš list, ker smo v poslednjem času zavzeli napram Radiciju in njegovim zavaznikom nekoliko ostrejša stališča. Pravi, da smo nedosledni, ker smo še v decembru toplo zagovarjali politiko spoznanja in baš radi te politike napadali g. Zeriave in Pribečeviče. Tako nedoslednost je treba po »Jutru« debelo gledati! Mi bi se na to beležko ne ozirali, ako bi ne slonela na plehkem in naivnem političnem posmatranju naših notranjih dogodkov. Znano je namreč, da je v jeseni notranjopolitična situacija z nujnostjo narekovala akcijo spoznanja politike. Ta nujnost je bila tako očitna, da se ji je priključila celo večina demokratskega kluba z Davidovičem na čelu. Spoznala je pravilno, da zahteva državni interes, da se hrvatske narodne sile pritegnejo k splošnemu nacionalnemu, gospodarskemu ter kulturnemu delu. Za tistega, ki mu je želja po vladanju in koaliciji prva in zadnja modrost seveda ta smer ni mogla biti dobra. Drugi pa, ki gledajo samo dobrobit države in ki smatrajo, da pomeni konsolidacija naše države toliko kot aktivno sodelovanje na novem političnem gospodarskem in duševnem življenju prav vseh jugoslovenskih pokrajin, posebno pa gospodarsko, nacionalno in kulturno tako pomembnih, kot so hrvatske in slovenske, so to politično smer z veliko lojalnostjo pozdravili. Ista situacija, samo še bolj jasna je nastala po volitvah 18. marca. Volitveni izraz narodne volje je za demokratičnega politika bistven državni dogodek in s tem dogodkom je hotela obračunati tudi radikalna vlada ter spraviiti opozicijsko politiko v soglasje s splošnimi državnimi interesi. »Demokratizem« Zeriavov bi seveda šel preko teh sto opozicijskih poslancev, toda vlada kot taka ni smela storiti, ker smo končno demokratična in parlamentarna država. Videli pa smo, da opozicijska politika ni pokazala razumnosti, spretnosti, pa tudi stvarnosti in lojalnosti, ki bi bila potrebna za narodni sporazum. Izrabljajo politične svobode naše države je Radčji nekolikokrat govoril in delal stvari, ki smo jih označili kot protidržavne in protinacionalne. Rekli smo zato, da je treba razumevanje s tako opozicijo dotlej odložiti, dokler se ne spametuje, dokler ne pristopi k realni politiki in se v svojih zahtevah ne umiri. Proti sabotažnemu uničevanju države pa smo zahtevali oster nastop državne oblasti. Kje je v tem stališču trohica nedoslednosti?

Kdo bi si upal zanikati neizmerno pridobitev za državo, če bi bil poizkus radikalne vlade z opozicijskim blokom uspel? Toda na svetu so ljudje, ki takega poizkusa in sporazuma za nobeno ceno nočejo in se rajši omejujejo na »debelo gledanje« vseh tistih, ki se trudijo v notranji politiki ne iz trmoglavega in sebičnega stališča, temveč iz upoštevanja danih političnih dejstev in odnosov moči ter interesov edinstvene države komentirati javnosti naše nacionalne dogodke. Ker pa že »Jutro« govori o debelem gledanju, ne bo odveč, da ga opozorimo na politična dejanja v zadnjih petih letih, ki upravičeno zaslužijo, da bi jih od časa do časa prav debelo gledali. Ali jih naj navedemo?

— Zakaj gre klerikalcem? Kakor znano, so klerikalni poslanci zagrozili vladi, da zapuste parlament. Ko so videli, da ta njihova grožnja ni napravila pričakovane vtila v vladnih krogih, svoje grožnje seveda niso izvedli. Da bi ne bili blamirani, so se jeli izgovarjati, da imajo sicer namen zapustiti narodno skupščino, vendar pa da mora o tem važnem vprašanju končno odločiti šele glavni strankin odbor oz. zbor, ki se ima vršiti 8. t. m. v Celju. Nimamo sicer nobenih stikov s klerikalnimi krogi, vemo pa vnaprej, da bo klerikalnim zapuščnikom v Celju predložen tako stiziliran sklep, da se ga bo lahko tolmačilo v pozitivnem ali negativnem smislu, kakor bo kdo hotel. Vnaprej smo pa prepričani, da klerikalni poslanci parlamenta ne zapuste. In zakaj ga ne zapuste? Na to vprašanje daje dr. Sušteršič prav značilen odgovor v »Ljudskem tedniku«. Dr. Sušteršič piše: »Dr. Koroščekove pretinje, da poslanci SLS zapuste Beograd in se pridružijo Radičevi abstincenci, so se izkazale kot prazna grožnja. Mi sicer nikdar na tem dvomili in smo tudi navedli tehtne vzroke, da ostanejo »zmagoslavni« poslanci SLS tudi še nadalje tam, kjer so plačajo dijete po 180 dinarjev na dan in izdajajo proste potne izkaznice za železnice. Ko pa pridejo parlamentarne počitnice, bodo mogoče sklenili abstincenco, katero potem lahko prekličejo, ko bo narodna skupščina zopet sklicana. Kajti v poslednjem slučaju morajo gospodje zopet v Beograd, če reflektujejo na posianske dijete. In kolikor nam je znano, reflektirajo! Povsem točna sodba. Dr. Sušteršič pač dobro pozna klerikalno simonijo!«

— Da ne bo nesreče! Pišejo nam:
Policijo bi bilo opozoriti, da obrne jutri svojo pozornost zlasti na jahače v sprevodu, ker so vojaški konji iskri in vajeni le izvezbanih ter spretnih jezdecov. Ta pozornost je pa zato potrebna, ker je pred dvema letoma povodom »Orlovske« desetletnice pred šentpetrskim parkom vrgel neki domači konj »Orla« zastavonošo čez glavo na tla, zlomil zastavi drog, nato pa jezdecu ušel in provzročil največjo paniko med občinstvom! Za vse slučaje naj bo pripravljen tudi rešilni voz.

— Husova proslava. Česká obec priredi v ponedeljek 9. tm. ob 8. zvečer v restavraciji »Zvezda« Husovo proslavo. Godba, petje šal. študentov, recitacije in predavanje. Gosti dobrodošli. Vstopnina prosta.

— V garajziško bolnico so prepeljali Medvod g. polkovnika Janka Vukaso-viča - Stiebila, ki je, kakor smo že poročali, težko obolen. Bolezni je zelo nevarna.

— Promocija. Na brnski tehnik je napravil inženirski izpit g. Vladimir Mikuš, iz znane narodne rodbine Mikušev v Kolodvorski ulici.

— Dr. Rudolf Gruntar. Iz Bovca v Juljski Krajini smo dobili vest, da je tamkaj po dolgi in mučni bolezni dne 5. t. m. umrl g. dr. Rudolf Gruntar, odvetnik in župan v Cerknem. Pokojnik je bil iz znane odlične narodne Gruntarjeve rodbine v Kobaridu, nečak pokojnega notarja Ignacija Gruntarja. Po končanem gimnazijskem študiju se je posvetil juridičnim študijem na Dunaju in Gradcu. Nato se je posvetil odvadniškemu poklicu. Kot samostojen odvetnik je otvoril svojo pisarno v Tolminu. Po prevratu se je preselil v Cerkno. Pokojnik je bil navdušen naprednjak. Uživljal je splošen ugled in spoštovanje med ljudstvom, kar dokazuje pred vsem dejstvo, da so ga v Cerknem takoj po njegovem prihodu izvolili za župana. Dasi bi mu ob prevratu kazalo, da bi se izselil v Jugoslavijo, je vendar ostal na svojem mestu, ker se je zavedal, da je dolžnost inteligence, da ne zapusti ljudstva v najtežjih trenotkih. Pokojnika, ki je umrl v krepki moški dobi 50 let, so prepeljali včeraj iz Bovca v njegov rodni kraj Kobariid, kjer so ga ob 18. položili k večnemu počitku. Blag mu spomin, naj mu bo lahka rodna gruda!

— Grški publicist v Zagrebu. V Zagreb je prispejal znani grški publicist in novinar Polyvios Lekos, ustanovitelj, lastnik in ravnatelj velike ekonomske trgovske in industrijske revije »Bliznji in daljnji Istok«, ki izhaja v Atenah v angleškem in grškem jeziku. Grški novinar obišče Romunijo in Češkoslovaško, da prouči ekonomsko stanje obeh držav in s pomočjo svoje revije pripomore propagandi medsebojnih ekonomskih odnosov.

— Uradno poslopje za elektrarno, vodovod in plinarno. Magistratni gremij je v svoji zadnji seji dne 28. junija t. l. sklenil priporočiti občinskemu svetu zgradbo uradnega poslopja za elektrarno, vodovod in plinarno na Vodnikovem trgu tik sedanje Vokačeve hiše. — Mestni fizikat ostane v svojih dosedanjih prostorih v Mestnem domu, istotako ostane velika dvorana v Mestnem domu, ki je določena za društvena zborovanja, shode in glavne nabore.

— Rezervni članski bivših bosanskih polkov se napašajo, da pošljejo svoje naslove kakor tudi naslove poznanih tovarišev najkasneje do 15. julija 1923 na naslov: Janko Jarc, revident Mestne elektrarne, Ljubljana. Na zadnjem sestanku ljubljanskih tovarišev se je namreč sklenilo, ustanoviti klub bivših Bosancev in vrhovno obnove in poglabljenja tovarištva in prijateljstva. Naslove nujno rabimo, da moremo pisno obvestiti vse tovariše radi sestanka, ki se ima vršiti konec julija oziroma začetkom avgusta t. l.

— Proslava 25 letnice obstoja Rožne doline se vrši v nedeljo 15. julija v Rožni dolini po tem-le sporedu: 1.) Na predvečer tj. v soboto dne 14. junija 1923 ob 19. mirnozov z baklardo in razsvetljavo po naselbinj ter podoknica Viške godbe g. župana na njegovem domu v Rožni dolini. 2.) V nedeljo dne 15. julija. 1923. a) (ob 5.) budnica godbe po naselbinj; b) Ob 8. slovenska služba božja, c) 13.30 slavnosten sestanek prvih naselnikov in vprizoriteljev zgodovinskih Rožnodolskih velikih sejmov in ustanoviteljev »Oleševinega društva v Rožni dolini« s svečanostnim zborovanjem. 3.) V spomin dostojne proslave 25letnice čit najveseljše židane srebrne poroke Rožne doline začne se ob 13 ali po starem običaju ob 3. popoldne IV. rožnodolski vsejem.

— Opozorilo občinstva. Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja: V noči od 24. na 25. junija t. l. je skušalo nekaj civilnih oseb okoli 23. pokvariti žično ograjo pri municijem skladišču v Zalogu, ne ve pa se, iz katerih vzrokov. Ko jih je straža opazila, so civilisti začeli teči. Pozivlj straže »Stoj« se niso odzvali, ampak so tekli dalje, vsled česar so vojakj za njimi streljali, pa jih vsled teme niso zadeli, tako da so civilisti ušli. Zaradi tega se prebivaštvo svarti, da se pomeči ne približuje vojaškim skladiščem v Zalogu in na ljubljanskem polju, da se ne ponove podobni slučaji in da se prepreči nesreče.

— Godni piknik v nedeljo dne 8. julija v Regaljevem gaju pod utrdbami starega ljubljanskega gradu je edina letošnja prireditve te vrste v našem mestu. Veselica se vrši ves dan. Preskrbljeno je po smerni ceni za dobro kajpico in jedila, pehki se bodo janjci, razne židnske razvedrtilne kakor narodna muzika, ameriška gugalnica, petelinji dvoboj, kolo greči itd. bodo še posebej skrbela, da bo vsak udeležnik zadovoljen in vesel. Vstopnina samo 3 D. — **Žubna železnica** je začasno zaprta, prehodne steze na Dunajski cesti za javni promet radi potonjenega ploščala.

— Celjske vesti. Naračjaški dan Celjske sokolske župe, kateri je bil določen na nedeljo 20. t. m. v Celju, je preložen na jesen radi epidemij, ker je oblast tudi v tem mesecu prepovedala vse prireditve. — Umrl je na Glavnem trgu knjigovodski mojster Ivan Schmidt, lastnik knjigovoznice, v 87. letu svoje starosti. — Tedenski svinjski sejm so vsled epidemij do dananjega v Celju prepovedani. — Skriatica in ošpice še vedno razsajajo v celjskem okraju. Sanitarna oblast se trudi zreti za raznimi ukrepi širjenja teh bolezni, katerim je gotovo vzrok slabo letošnje vreme.

— Mariborčane, zlasti obrine in industrijske kroge opozarjamo, da si ogledajo navede zanimivo razstavo deske meščanske šole, katera je vzbudila v vseh krogih občo pozornost. Kdor hoče vedeti, kaj je meščanska šola in kako dela, ta naj si ogleda to razstavo. Razstava je silno zanimiva za vsakogar, zlasti pa še za obrtnike in industrijske. Posebno opozarjamo na oddelek iz delavnice rokotvornega pouka ravnatelja g. Humeka. Nekaj povsem novega! Razstava se zaključuje v torek 10. t. m.

— Podpore za Slovenijo. Finančni minister je obljubil mestnemu dekliskemu liceju dati dotle, dokler se zavod ne podržavi, primerno državno podporo. Dotična vsota pride v proračun za leto 1923/24.

— Velika zapuščina. Dalmatinski rođoljub Ivan Sarga je zapustil svoje veliko premoženje rodbini občine Milne na Braču. Po odbitju vseh stroškov dobi občina samo iz izkupička deležev solitnega podjetja 124.725 funtov šterlingov ali preko 200 milijonov kron.

— Težka nesreča. Pekovski mojster Fran Jezeršek iz Novega Vodmata, je danes dopoldne zvrnil našo posodo z vrolo vodo in je dobil težke opekline po celim životu. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

— Samomor 15letne deklice. V Maksimiroko lezero pri Zagrebu je skočila 15letna Marija Šipek, ker jo je brat odtiral iz hiše.

— Uboj radi 8 dinarjev. Pri izplačilu plače e prišlo med Stjepanom Povalecom in Markom Veljem iz Nove Vesi na Hrvatskem do prepira, pri čemer je Povalec udaril svojega gospodarja, ki mu je očitaj, da mu je izplačal osem dinarjev preveč, s tako silo po glavi, da je Velja obležal mrtve.

— Aretacija. Aretiran je bil v ponedeljek 2. tm. brezposelni opekarski delavec Andrej Batistič, rodom iz Gorisškega. Batistič, ki je tujemu imetju silno nevaren prijatelj, je bil zasaden v Kolodvorski ulici, ko je hotel svojemu prijatelju odnesti dežni plašč. Ima ga poleg tega na vesti tudi več drugih deliktov. Tako je v opekarni v Trbovljah odnesel delavcem tedensko plačo v znesku 20.000 kron. — Nadalje je bil aretiran včeraj brezposelni delavec Josip Grošel, ki je v svojemu bivsemu mojstru Lotriču ukradel več obleke. — Aretiran je bil tudi iz Ljubljane izgnani postopač Karl Semen, ki se je priklatil v mesto. Vsi aretiranci so bili oddani sodišču.

— Lastnik se naj oglasil! V Rudniku je bilo nekemu posestniku zaplenjeno kolo s tovarniško številko 157.148. Lastnik se naj oglasil na policiji.

— Otvoritev telefona v Velikih La-žah. Pri pošti Velike Laže je bila dne 21. junija t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Otvoritev brzojavne postaje Videm pri Krškem. Pri pošti Videm pri Krškem je bila dne 28. maja t. l. otvorjena brzojavna postaja z omejeno dnevno službo.

— Smrt Vranglovega očeta. V Karlovcih je te dni umrl uče znanega barona Vrangla N. E. Vrangel, ki je nedavno prišel na obisk k svojemu sinu. Pogreb se je vršil v sredo na mestno pokopališče. Udeležili so se ga uradni zastopniki ruske emigracije na čelu z beogradskim poslanikom V. Strandmanom iz Beograda in mnogo osebnih prijateljev pokojnega.

— Koncert v kavarni »Emona« se vr-ši danes v soboto ob 8. uri zvečer. Igra I. ljubljanski salonski orkester.

— Prvovrstni koncert na vrhu hotela Tl. voli vsako popoldne od 4. ure naprej. — V slabem vremenu koncert v dvorani. Vstopnina prosta.

— Kavarna in restavracija na Streliš-ki pod Rožnikom ob večni poti vsako nedeljo vrtni koncert. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina prosta.

— Nahod? Glavobol? Zobobol? Ty-ganje? Odrčejo večkrat mišice in živali? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fel-lerjev Elizafluid! Najbolše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvčuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštinino 3 dvojnate ali 1 špicalnan steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 špicalnalnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Fel-ler, Stubica Donja, Elizarg št. 238. Hrvatsko.

— Škasko-hrvatski slovar je zelo potreben našim izselencem v Južni Ameriki. Inteligent ali knjigotrdlec, ki bi se lotil izdaje tega slovarja bi mogel že z ozirom na valutno razliko zaslužiti lepe denarje. Stori bi pa pri tem tudi kulturno in nacionalno delo.

— Novo brivnico v Ljubljani poleg hotela »Strukeli« otvorita v ponedeljek Dorčec in Bočkal. Glej današnji oglas.

— I. produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcov v Ljubljani nam piše z ozirom na našo notico z dne 6. t. m., da so člani te zadruge sami domačini ter da zadruga ne dela s tujim kapitalom. Zadruga ima dober sloves ter je komijska tudi dela pri zgradbi »Pokojninskega zavoda« odobrila brez graje.

— Plakat Bleda v barvah, ki je bil svo- ječasno nabit po kolodvorih, želi dobiti neko češko društvo v Pragi (seveda proti obškodnini); smel bi biti event. ob rohek kaj škodovan, le da je slika nepoškodovana. Tozadavni dopisi naj se blagovolijo poslati uradnemu.

— MATHIS AVTO, najuspešnejši inozemski mali avtomobil, voz, v katerem so pri zmerni ceni zedinjene vse lastnosti, ki jih zamoremo pričakovati od modernega avtomobila, je dospel v Ljubljano. Oblika istega je lepa, zanesljivost in hitrost je bila evidenčno dokazana pri nešteti dirkah, tako posebno v zadnjem mesecu Grand Prix France prvo in drugo darilo — Grand Prix Suisse prvo — Course du Kilometre Lancé prvo — Course de Elegance 2 prvi darili. Ta zamka je dosegla z ozirom na malo uporabo bencina svetovni rekord in sicer za 100 km 3 litra 380, kar do danes še ni bilo preseženo. S. A. Mathis izdeluje najmanjši vozove z največjim uporabnim efektom motorja, tako, da se pogon vseh od njega izdelanih voznihtipov najbolj ekonomično razvija. Vsa vozila so najmoderneje opremljena z električno razsvetljavo in pogonom, 4 prestavami Stossfänger itd. nudijo ves komfort ter dosežejo normalen voz s 4/12 HP hitrost do 80 km pri porabi bencina ca 4—5 litrov za 100 km. Nabavna cena pa je skoraj enaka ceni boljšega inozemskega motornega kolesa, istotako vzdrževalni stroški. Prvi vozovi tega tipa so v zadnjih dneh dospeli iz Francije in so imeli priložnost pri zelo neugodnem vremenu ob premaganju najvišjih alpskih prelazov dokazati v polni meri svojo solidnost. Iste se lahko ogleda in preizkusi pri generalnem zastopstvu.

Sokolstvo.

— Zlet savinsko - šaleškega okrožja Celjske sokolske župe v Soštanj to nedeljo, 8. julija, naj strne vse narodne vrste iz savinskega in šaleškega okraja, da prihitte ta dan v Soštanj k proslavi sokolskega dela vobče in k skromni proslavi 15letnice obstoja delavnega sokolskega društva v Soštanju. Ves Soštanj je marljivo na delu, da dostojno pozdravi sejalce jugoslovenske misli, sokolske delavce pri njih vzvišenem in plemenitem delu za fizično in moralno popolnost ujedinenega našega naroda. Dolžnost slehernega v okrožju včlanjenega društva je, da postavi na obveznem okrožnem zletu korporativno svoje članstvo, hrib in zaj naj odmeva od klince »Zdravo!«, naš nastop pa bodi zopet korak navzgor, ponosen, samozavesten, zmagovit, in ponosi zavesti, da sta Delo in Borba vsebina našega sokolskega življenja. Po prihodu dopoldanskih vlakov se vrši povorka, nato skušnje za popoldanski nastop, ki prične ob pol 13. na selmišču hotela Jugoslavija. Povratek z večernim vlakom, ki lo odhaja nekoliko pozneje. Sokolstvu naklonjenemu občinstvu pa je mogoča udeležba tudi s popoldanskimi vlaki. Lepa udeležba vseh slojev naroda naj obenem položii temeljni kamen za zgradbo prepotrebne Sokolskega doma v Soštanju, poroštvo za nadaljnje, še uspešnejše delo in plemenito vzgojo mladine, v kateri edino je povračilo! Zdravo!

— Sokol Ježica ima svoj II. javni telovadni nastop 5. avgusta.

— Sokol Polje priredi v nedeljo 8. julija javen nastop združen z vrtno veselico v gozdu za restavracijo na Vevčah. Pričetek točno ob 16. Ker je čisti dobček namenjen za zgradbo lastnega doma, vabimo vsa bratska društva in vse sokolstvu naklonjeno občinstvo k obilni udeležbi. Od- bor.

Glasheni vestnik.

— Občni zbor »Glashene Matice« v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 9. t. m. ob osmih zvečer v pevski dvorani poslopja »Glashene Matice« v Vegovi ulici z običajnim dnevnim redom. Tekom občnega zbora bo izvolil predsednik »Glashene Matice« najvišja odlikovanja članom, ki so si iztekli za delovanje »Glashene Matice« posebnih zaslug, in sicer gđ. Petru Grasseliju red sv. Save III. razreda in Fran Dreniku red sv. Save V. razreda. Oba sta ustanovnika društva. Red sv. Save V. razreda prejme tudi profesor Josip Vedral, ki deluje že 27 let pri »Glasheni Matice« in pa slovenski skladatelj ter konservatorski prof. Janko Ravnik. Ravno tako prejme isti večer red sv. Save II. razreda »Glashene Matice« s katerim je bila odlikovana povodom 50letnice. Društveni odesk vabi vse člane, kakor tudi prijatelje društva, da se tega občnega zbora v šestem številu udeležijo.

— Slovenske nar. pesmi s Koroškega za čtre in petle priredi in tedar Iv. Kiferle v Ljubljani Krolajka ulica 8/II. (gostilna Maček). Zvezek XI. vsebuje 30. nar. pesmi, ki so razen zadnje vse s Koroškega. Vsebina bogata, oblika lepa, papir prvovrsten. Cena 20 Din, s pošto 2 Din več. Ker je zaloga majhna, se dobijo zvezki le pri tedarjatelju. Pošilja se proti predplačlu.

— Pevke in pevci Ljubljanskega Zvona. V ponedeljek dne 9. t. m. čeno ob 7. zvečer obnova vala za majani zbor.

Kultura.

— V Blaznikovi tiskarni je izšla knjiga: Dr. Dragotin Lončar Politika in zgodovina, 154 strani, cena 30 Din. Spis ima pet od- delkov. V prvem oddelku so politični življenjepisi Masaryka, Kreka, Mahniča, Svetca, Susteršiča in Tavčarja. V drugem oddelku se opisuje boj za Jugoslavijo v socialističnem gibanju. Tretji oddelek razpravlja o centralistični in federalistični, oziar. avtonomijski ustavi Jugoslavije. Četrti oddelek govori o razliki med socialističnim in komunističnem gibanjem. Peti oddelek je najobširnejši in pripoveduje zakti in kako smo izgubili Koroško in Primorsko. Spis je slavno izdobil Koroško in Primorsko dokument slovensalen, ker je zgodovinski dokument slovenskega mišljenja in gibanja ob svetovni vojni.

Turistika in sport.

— Planinska veselica podružnice SPD v Kranjski gori se neprekinčno vrši dne 15. julija 1923.

— S. K. »Primorje« : S.K. Jadran v nedeljo ob 17. na igrišču Dunajska cesta prijateljska tekma med gornima kluboma, ki obeta izborni sport. Predtekma Primorje rez. : Slavija.

— Planinski Vestnik prinaša v svoji 7. številki tole vsebino: Janko Miakar: Ponesrečen izlet. — Čez hrib in dol. — Kotiček. — Društvene vesti: Zbor delegatov. — Ustanovno zborovanje Aljaževske kluba SPD. — 20letnica kranjskogorske podružnice SPD. — Planinsko gibanje v Primorju. — Ovce se zaježeno. — Naše slike: Erjavčeva kočja — predgorje Skrlatice.

TEKMA ZA PRVENSTVO V PRAGI.
— Praga, 6. julija. (Izv.) Pri današnji tekmi za prvenstvo je Slavija z velikim naporom zmagala nad Sparto. Rezultat 1:0 v korist Slavije.

Društvene vesti.

— Odkritje spominske plošče umrlemu pesniku Simonu Jenku v Kranju se vrši ob priliki 60letnice Narodne Čitalnice v Kranju dne 2. septembra dopoldne, h kateri slavnosti se vabijo vsa kulturna društva in kulturni delavci.

— Jadranska straža priredi v ponedeljek 9. tm. ob 20. zvečer v kazinski dvorani javno predavanje. Predava gospod poručnik mornarice Rudolf Crnić o predmetu »Morje in njega važnost za Jugoslavijo«. Vstopnina prosta, prostovoljni prispevki dobrodošli. V petek 13. julija 1923 ob 20. ima društvo v restavraciji »Zvezda« izredni občni zbor, na katerem se bodo izvolili delegati za občni zbor centrale in sprejela nova pravila.

— »Bratstvo« poseti jutri, v nedeljo dopoldne Mestroviovega razstavo v Jakopičevem paviljonu. Zbrališče ob 9. uri pred Narodnim domom. Vabljeni so člani vseh »Bratstev« in »Mladosti«.

— Kongres gledaliških igralcev v Splitu. V Split so prispele te dni udeleženci kongresa gledaliških igralcev. Sprejem je bil zelo slovesen. V imenu mesta Splita je pozdravil udeležence župan mesta dr. Tartaglia. Zahvalil se mu je Sava Todorović iz Beograda.

— Prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani, ki priredi v nedeljo 8. t. m. veliko slavnost z blagoslovljenem parne brigadne, vabi ponovno vsa bratska društva, da se te slavnosti po možnosti udeležijo, tudi tista, katera mogoče niso prejela vabila, oziroma izkaznic za polovično vožnjo z odlokom št. 1112/II-23 obrat. ravnat. juž. žel. dovoljen 50% popust vozniht cen.

— »Enakost« mladinsko izobr. društvo v Mostah, priredi jutri (v nedeljo 8. tm.) svojo prvo veselico s plesom v gostilni in na vrtnu »pri Pečarju« z bogatim sporedom Začetek ob 16. (4. pop.) Z dobrimi ledili in pijačami bo vsestransko dobro preskrbljeno. Vstopnina samo 3 Din. Jutri v nedeljo vsi k Pečarju!

— Veselica prostovoljnega gasilnega društva na Vrhniki. V nedeljo 8. julija ob neugodnem vremenu 15. julija priredi Vrhnisko gasilno društvo vrtno veselico s plesom ob glavni cesti blizu kolodvora v prostorih tovariša g. Josipa Jelovška, župnega načelnika na Vrhniki. Pri veselici sodeluje godbeni orkester iz Šiške. Za zabavo, dobro jedajo in pijačo je najbolje preskrbljeno. Odhod iz Ljublane ob 1.25 pop.

— »Beneška noč«, ki se bo vršila prihodno nedeljo 15. t. m. na lepem vrtnu g. Kržeta, Mala čolnarska ulica 17, obeta biti ena najlepših prireditev. Na sporedu bo godba, petje, šaljiva pošta, ribolov itd. Zvečer serena na okrašenih čolnicah, poset povodnega moža in ugrabljenje prelepe Urške, bajna razsvetljava itd. Še podrobneje sledi. Prihodno nedeljo vsi v Trnavo na Gimajni na prireditve »Mladosti«.

Borzna poročila.

— Zagreb, 7. julija. (Izv.) Danes borza ni poslovala. V prometu so notrali: Curih 16.35, 16.40, Pariz 5.45, 5.50, London 4.33, 4.35, Berlin 0. 042, 0.045, Dunaj 0.1335, 0.134, Praga 292, 293, Trst 4.03, 4.05, Newyork 94.50, 95.

— Curih, 7. julija. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.15, Berlin 0.0028, Pariz 33.80, London 26.70, Milan 24.60, Newyork 5.84, Budimpesta 0.065, Praga 17.70, Dunaj 0.00825.

— Curih, 6. julija. (Dtr.) Beograd 6.15, Berlin 0.0082, Praga 17.60, Milan 24.80, Pariz 33.85, London 26.53, Newyork 5.82.

— Trst, 6. julija. Beograd, 24.60, Berlin 0.012, Praga 72, Pariz 136.50, London 106.70, Newyork 23.40, Curih 402.

— Dunaj, 6. julija. Devize: Beograd 743, 747, Praga 2135, 2145, Newyork 70.935, 71.185, Valute: dinar 724, 740, Kč 2117, 2133, dolar 70.560, 70.960.

Pozvedbe.

— Oni biciklist, ki je izgubil včeraj na Dunajski cesti med vožnjo čepico, naj se oglasi v pisarni »Glashene Matice«.

Na javni dražbi

se bo prodalo v nedeljo ob treh popoldne dve njeni stoječe pšenice na Viču pri Polkularjevem kozolcu. MODUSEK, Rožna dolina. 6971

PRODA SE enonadstropna trgovska HIŠA

z dobro vpeljano špecerijsko trgovino, v neposredni bližini Bleda, ki nudi kupcu dobro eksistenco. Cena ugodna. — Več se poižve: H. PRIVSEK, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18/1, desno, poleg sodišča. 7033

Vabilo na občni zbor

Posojilnice v Brežicah, reg. zadruga z neom. zavezo, ki se vrši v sredo dne 18. julija 1923 ob šestih zvečer v lastni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva;
2. poročilo nadzorstva;
3. odobritev računskega zbiranja za leto 1922;
4. volitev načelstva;
5. volitev nadzorstva;
6. sprememba pravil;
7. citanje revizijskega poročila;
8. slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob šestih ne bil sklepčen, se vrši isti dan in na istem prostoru ob sedmih drugi občni zbor, kateri sklepa tokrat ob vsakem številu združnikov. NACELSTVO. 7030

Kupim motorno kolo

dobro ohranjeno. Ponudbe z navedbo znamke, moči in cene na upravo lista pod Motocikl 7043.

Naprodaj

razne omare, mize in stoli, kanape in drugo. Rudolf Lassnik, Wolfova ulica 1 (samo v nedeljo dne 8. t. m. od 10 do 12.). 6972

Kupim

lažji avto

dobro ohranjen. Ponudbe z navedbo znamke, moči in cene pod „Dobro 7044“ na upravo Slov. Naroda.

Šentjanski

= premog

se dobi po ugodnih cenah vsako množino. Prodajni urad šentjanskega premogokopa Ljubljana, Krekov trg 10. 6214

Pile in rašple

IZVRSTNO NASEKUJE Ivan FIGAR, pilarski mojster, Hrenova ulica 19. 6965

Pezeri

Več otroških vozičkov, kolesa z gumo se po ceni prodajo že od 250 Din. Ljubljana, Zvonarska ulica 1.

Cele opreme

za novoste, in odlatanje izdeluje točno in solidno novotvorjena izdelovalnica P. Jančigaj, Ljubljana, Resljeva cesta 29/1 Ivo

Tvarniške novi lokomobili s progato paro

promptno dobavni iz Zagreba: LANZ 26/35/42 HP LANZ 31/41/49 HP LANZ 40/50/65 HP LANZ 50/65/83 HP LANZ 48/60/70 HP WOLF 54/67/93 HP LANZ 70/95/110 HP WOLF 100/125/140 HP s specijalno kurjavo za vsako gorivo.

Braća Fischer d. d. Zagreb - Pantovčak br. 5

Dr. Breskvar ne ordinira

Jermena

za cepe in za čevlje, gože, biče, bičevnike, razne krtače, čevljarstvo prejo in papirne vrečke nudi po najnižjih cenah

Osvaid Dobelc, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

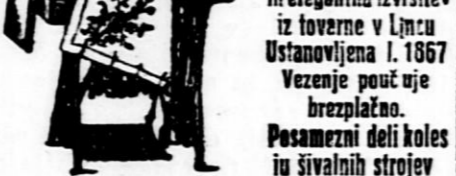

Uglašujem ter popravljam glasovirje in harmonije. Specijalno strokovno in ceno!

Prodaja se dobro ohranjena vinska sesalka (pumpa) z vsemi pritiskalnimi, kakor tudi s cevmi. — Istotam se prodaja povsem intakten pisalni stroj znamke »Norica« po ugodni ceni, kakor tudi 1 dvosedežni in 1 štirisedežni avto. — Naslov pove uprava lista. 7025

IV JAX in SIN

Ljubljana, Gosposvetska 2. Šivalni stroji izbora konstrukcij in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu Ustanovljena 1. 1907 Verjenje poštne brezpлатno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev 10 letna garancija. Pisalni stroji „ADLER“ Ceniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffennrad. Začasno znižane cene.

10 letna garancija. Pisalni stroji „ADLER“ Ceniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffennrad. Začasno znižane cene.

Odda se mesečna soba

ZA ENEGA ALI DVA GO, SPODA. Poseben vhod, električna razsvetljava. — Poižve se: Vodovodna cesta 296. 6969

Trstjezastropje

izdeluje in prodajo na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Velika zaloga klobukov in slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

druba z o. z. tovarna v Stebu pošta Domžale. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5. Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

reg. zadruga z omejeno zavezo naznanja da se letošnji občni zbor, sklican na dan 12. t. m. vrši dne 26. t. m. ob 18. uri

v „Prešernovi sobi“ restavracije Novi svet v Ljubljani, Gosposvetska cesta, z istim že objavljenim dnevnim redom. V Ljubljani, 7. julija 1923. Upravni svet.

Lekarniška praktikantinja

ruska dama s 6-letno lekarniško prakso, zmožna vseh del pripravljavanja zdravil želi mesta, najraje v Ljubljani. Na željo pride osebo na pogovr. Spričevala na razpolago. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod 12070-6765.

Domača tvornica bičeva, GLINA

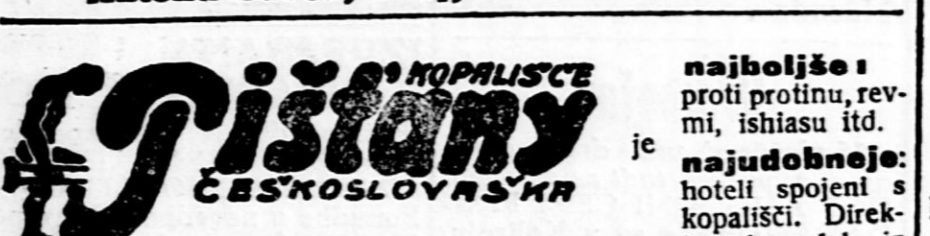
traži dva trijezna strojara i dva isto takova remenara sa nastupom po mogućnosti odmah. Ponude sa oznakom plaće na naslov upravitelji.

Zastopnika ali potnika

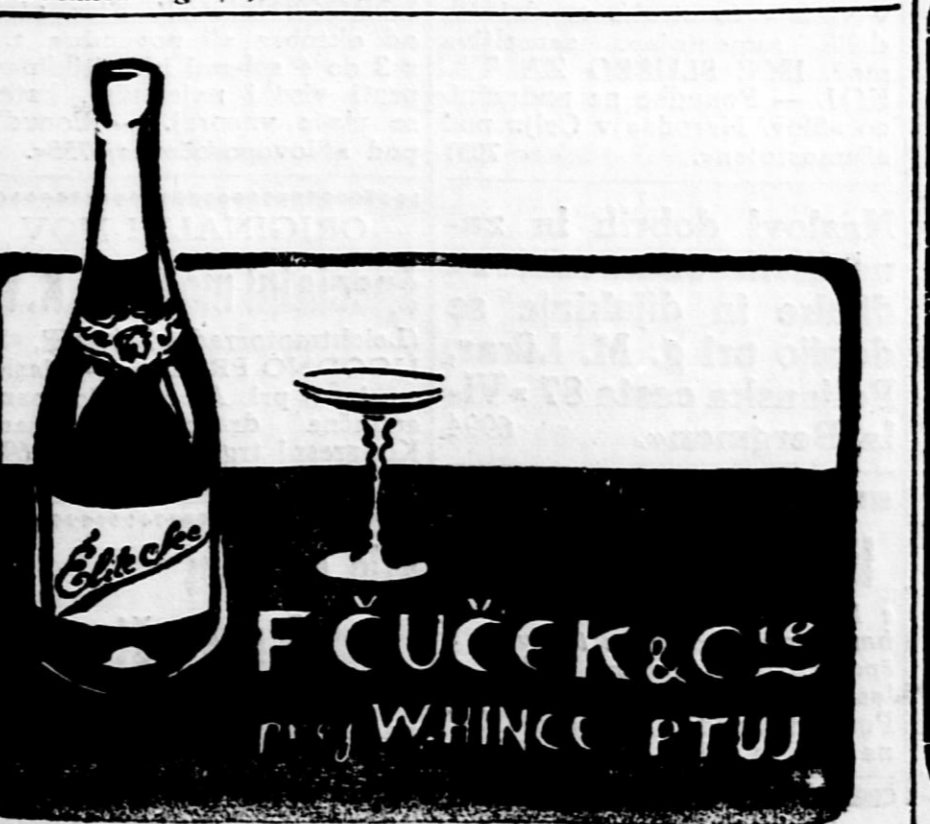
sprejme s 15. avgustom trgovina z galanterijskim norimberškim blagom in pleteninami v Ljubljani za Slovenijo in Hrvatsko. Sprejme se le strokovnjak in vpeljana moč. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod 642-6952.

Važno za trgovce!

Naprodaj je staro renomirano trgovsko poslojpe Jurca v Ptuj, kjer se že od leta 1860 nepretrgoma vodi špecerijska in kolonialna trgovina na drobno in debelo s prav dobrim uspehom. Reflektanti naj se obrnejo na lastnika Antonu Jurca, Ptuj, Prešernova ulica 38. 6951

Zagreb v Bratislavo, od tu naprej še pol ure; najcenejša celodnevna prehrana in stan v kurhotelu od Kč 40, gr. hotelu Royal od Kč 50 naprej. Cene kopelimi znižane. Jugoslovani še drugo znižanje cen. Informacije: L. Schreiber, Zagreb, Akademski trg 1/II, od 10.—11. in 4.—6. 6946

„Goodyear“ specijalna tvornica za muške cipele i (flexibe) sandale u Apatinu traži za odmah vrstnog

koji je sa svim „Goodyear“ strojevima (Atlas) dobro upoznat, kao i jednog „Finisch“ majstora pod najpovoljnijim uvjetima. Ponude sa životopisom, referencama i plaćevnim zahtjevima i. t. d. na „Elza“, tvornica cipela, Apatin — Vojvodina. 6778

Knjigovodja

perfekten, samostojen (kristjan), z dolgoletnimi izpričevali prve vrste, zmožen nemščine in srbohrvaščine se išče za takoj ali najkasneje s 1. avgustom

P. J. Klefisch, tvornica salam in izvozna trgovina 5958 Jagodina, Srbija.

Otvoritev brivskega salona.

Podpisana vjudno naznanjata sl. občinstvu v Ljubljani in na deželi, da otvorita v ponedeljek 9. julija t. l.

BRIVSKI SALON

v Dalmatinski ulici, palača mestne hranilnice poleg hotela „Strukelj“ ki bo povsem moderno in higienično urejen. — Postrezala bodeva v vsakem oziru točno, prijazno in solidno. Priporočava se kar najbolje cenjeni naklonjenosti. I. Dorčić & S. Bočkaj.

VODJA ŠPEDICIJE!

Spedijska družba v Sloveniji, možna velikega razvoja, išče zmožnega in dobro vpeljanega vodja, kateri je ob enem dober akviziter. Moči s prima referencami, katere odgovarjajo gornjim zahtevam, naj pošljejo ponudbe s prepisi spričeval, navedbo plačilnih pogojev in dosedanjega službovanja, ter kedaj lahko nastopijo službo pod šifro „Spedijska“, na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 6984

B. S. A.

Angleški Motor Bicycle 2, 3/4 HP, lahke tipe je zmagal pri regularitetni tekmi „Moto Kluba Slovenija“ za klubovo prvenstvo na progi Ljubljana - Planina - Cerknica - Novavas - Vel. Lašče - Turjak - Ljubljana dne 24. junija 1923 absolutno v vseh kategorijah in dosegel

prvo darilo.

Zastopstvo: Jugo Auto d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Standard Oil Co. of Jugoslavija v Zagrebu

priporoča p.n. naročnikom svojo stalno zalogo: bencina, petroleja, parafina, vseh vrst mineralnih strojnih olj za automobile v Ljubljani.

Tozadevne informacije in naročila sprejema glavno zastopstvo:

C. Menardi, Ljubljana Trubarjeva ul. 2. Telefon št. 62.

Odvodnika

dr. Albin Suyer in dr. Viktor Moro

naznanjata, da otvorita v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 2 (palača Evropa) skupno

odvetniško pisarno

ki se nahaja začasno do 16. julija t. l. v Kolo-dverski ulici št. 23 v I. nadstropju.

LJUBLJANSKA BORZA sprejme

GLAVNEGA TAJNIKA

Ponudniki naj navedejo dokaze o:

- a) jugoslovanskem državljanstvu;
- b) dosedanjim neoporečnosti;
- c) dovršenih pravnih študijah;
- d) sposobnosti za sodnijsko službo (dokaz o položenem praktičnem sodnijskem izpitu;
- e) dosedanjem sodnijskem in borznem ali bančnem službovanju;
- f) znanju jezikov.

Detajnirane ponudbe z navedbo referenc in zahtevkov je nasloviti do 7. avgusta t. l. na Slovensko banko v Ljubljani pod šifro „Borza“.

Tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni brat in svak, gospod

Dr. Rudolf Gruntar odvetnik

danes, dne 5. julija ob treh zjutraj po dolgi in mučni bolezni v 50. letu svoje starosti preminul.

Tuplo blagega pokojnika se prepelje iz Bovca v petek, dne 6. julija ob 10. v Kobarid, kamor dospje ob 11., kjer se popoldne ob 6. položi k večnemu počitku.

BOVEC-KOBARID, dne 5. julija 1923.

Janko Gruntar, brat. — Josipina Mlekuž roj. Gruntar, sestra. — Marija Gruntar roj. Ben, svakinja. — Adolf Anton Mlekuž, svak.

Zahvala.

Za vse izkazano nam sočustvovanje ob prebriski izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega blagega pokojnika, gospoda

Ivana Sartori

izrekamo vsem skupaj najsrčnejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo gosp. med. svetniku dr. I. Jelovšku za požrtvovalno olajšanje v težki bolezni, nadalje vsej prečastiti duhovščini, kakor tudi požarni brambi in gg. pevcem za pretresljive žalostinke ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

V RADOVLJICI, dne 6. julija 1923.

Žalnočič ostali.

Sostanovalec

SE TAKOJ SPREJME — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Lepa velika soba,

samo za stalnega solidnega gospoda. JE TAKOJ ZA OD... DATI pri boljši rodbini.

Kupi se VILA

z velikim vrtom v neposredni bližini Bleiweisove c. ali »Tivolija«.

Sobo išče

MLAD ZAKONSKI PAR Z ENIM OTROKOM, najraje s kuhinjo ali z uporabo kuhinje.

LOKAL na Starem trgu

SE ODDA ZA SKLADIŠČE ALI DELAVNICO, oziroma za kako MALO PRODAJALNO.

Meblovano sobo

s posebnim vhomod in električno razsvetljavo v sredini mesta IŠČE PROTI DOBREMU PLAČILU ZA TAKOJ GOSPOD.

Ženitna ponudba.

Amerikanec, ki se vrača v Pittsburgh, se želi seznaniti z dekletom, ki bi imela veselje za takojšnji odhod v Ameriko.

Medjimurski konji!

Poltežki in čisto težki konji in kobile za vprego in odgoj za gospodarstva in tovarne stoje stalno za prodajo pod najkulantnejšimi pogoji pri E. VAJDA, veletrgovina s konji, ČAROVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Večje industrijsko podjetje išče

samostojnega knjigovodjo

zmožnega slovensčine in nemščine po možnosti tudi srbohrvaščine. Reliktira se samo na resne in dobre moči.

Skoro vsi paviljoni Ljubljanskega velesejma

prekriti s krovno lepenco

RUBEROID

Najcenejša, ker vsled velike trpežnosti najboljša!

Založniki: LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA z o. z. Ljubljana, Bleiweisova 18. — Telefon 408.

Gradbene potrebštine. Ksilolitna tlakovanja. Asfaltovanja.

HAMBURG AMERIKA LINIJA

in UNITED AMERICAN LINES INC.

Filijalka Simon Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne listike.

ODHOD IZ LJUBLJANE VSAKI TEDEN.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo J. G. DRAŠKOVIĆ Zagreb,

„B“ cesta pri državnem kolodvoru.

PODRUŽNICE: Beograd: Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinska cesta 160. — Split: Ante Butić, Dioklecijanova obala 13. — Gruz: Ivo Lovričević. — Bitoli: Gjorge J. Dimitrijević & Komp., Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni urednik

Na hrano in stanovanje

(KOT SOSTANOVALEC) SE SPREJME GOSPOD. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Velik pes,

dober žuvaj in MLADI PSI TAKOJ NA PRODAJ.

Znanja želi

z mlačno damo v svrhu konverzije mlajši osamljeni visoko neobrazni gospod nemške narodnosti.

Išče se STANOVANJE

ZA DVE OSEBI V MESTU ALI OKOLICI, obstoječe iz dve sobi in pritlikin. SPREJME SE TUDI MESTO HISNIKA.

Naprodaj več hiš,

VIL. POSESTEV. GOZDOV. PARCEL. PROSTOROV ZA TOVARNE IN DRUGA PODJETJA v mestu ali zunaj.

Najugodnejša prilika

za nakup drv!

Vsled pomankanja prostora ODDAJAM PO ZNATNO ZIZANI CENI

DRVA

trda in mehka (odrezki od žage in parketov) v vsaki množini. Pri večjem naročilu se dostavijo drva tudi na dom.

Nogavice

vezenino, sukanec Trident in veriga, naravnice, D. M. C. prejca, jedlino orodje, žlice, vilice, nože, glavnike itd. priporočila vletgovina

Zastopnik

(Platzvertreter) vsestransko naobražen gospod (Slovenec), govori več jezikov. ZELI STALNO ZASTOPATI TVRDKO NA OVEM MESTU.

Prodaj HIŠO

Z GOSTILNO IN TRGOVINO Z MESAŠIN BLAGOM (dve veliki gostilniški sobi, štiri sobe, tri skladišča, vodovod, električna luč) na periferiji mesta Ljubljane.

Prodaj 87 delnic

papirnice Vevče, kurz K 790.—, t. j. K 10.— pod emisijskim kurzum. Dve tretjini istih z letnim, ena tretjina s polletnim kuponom.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3. Krovce, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vedovodov.

Kmetije, pozor!

Ugodno se bode kupilo na prostovoljni javni dražbi, ki se bo vršila dne 11. t. m. ob 11. uri na Cesti na Gorenjsko železnico št. 22a

Rabljene jutaste vreče

85 kg vsebujoče, in za otrobe 50 kg vsebujoče, dobre, čiste in brez luknjaste kupi Vinke Majdlič, valjični mlin, Kranj. 6000

Na prodaj

Starinski predmeti, omare s tabernakelnastim nastavkom z in-tarzijsko, črna omara z nastavkom, okovi pozlačeni, chiffonier z in-tarzijsko in dve oli ni sliki na platnu v okviru: Pokrajina in Benčanke pri delu.

Usnjarna

v zelo prometnem kraju, eno uro od Maribora, z lepim, 9 oravov obstoječim posestvom in 27-5 m dolgo enonadstropno hišo, klet za usnjarno z baseni in kadmi iz cimenta, popolnoma na novo urejeno, gospodarsko poslopje, velika štiskalnica, 1 in četrt orala vinograda, lep sadovnjak in travnik za tri glave živine, njiva in vrt, voda za obrt tudi ob suši, vselitev in nadaljevanje obrata mogoče, se za ceno 1.200.000 K takoj prodaja. Hipoteka lahko ostane. Posredovatelj izključen. Vpraša se Franjo Pergler, Maribor Milnska ulica 44. 6974

Upravo Izašlo

II. naklada Terminologije

trgovačkih znanosti

Pouzećem šalje Privredna knjizara, Zagreb

Peščenica VI, br. 9-0

Knjizare dobivaju veliki popust!

Upravo Izašlo!

Ljubljana, 1. julija 1923.

F. Fujan s. z.

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15

Išče se DRUŽABNIK

s primernim kapitalom v že dobro vpeljano trgovino v prometnem mestu na Štajerskem.

Gasilna društva!!

Gasilske diplome in razglednice ima v zalogi H ZUPAN, knjigovodec, Ljubljana, Tržaška cesta 24. 6917

Advertisement for KENDA shoes, featuring an image of a shoe and text: Svetlomodri crepe de chine samo Din 160 KENDA Mestni trg 17.

200.000 do 300.000 K posodim proti vknjižbi onemu, ki mi da v najem stanovanje v mestu, obstoječe iz treh do štiri sob in pritlikin. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«. 6805

Učence v pouk,

in sicer za gosli, računstvo, francoščino in nemščino za vse razrede srednjih šol — SPREJMETA DVA GOSPODA. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«. 6847

Naprodaj imam

LEPE HIŠE v mestu na prometnem kraju z dobrodočo trgovino in gostilno ali brez gostilne, MANJSE HIŠE, tudi s trgovinami na periferiji in v mestu, LEPO VILO s takojšnjim stanovanjem (pet sob) in PARCELE v sredini mesta pripravne za vsako večje podjetje ali vile. — Pojasnila daje Marija Jančar, Zidovska steza št. 6, I. nadstropje. 7007

Anton Steiner

mestni tesarski mojster v Ljubljani prevzema vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtno ulice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 1141

Išče se

Prikojovalka za damsko perilo. Prikojovalka — za bluze in obleke. Reflektira se na prvovrstne moči v tej stroki. Sprejme se tudi več spretnih šivilj in likarice.

Več dobrih plesarskih pomočnikov

za trajno delo sprejme tvrška Brata Eberl nasl. Martinc, Černe & Co., družba z o. z., Ljubljana, Igriška ulica 6. Istotam se sprejme tudi več delavcev za pleskanje železnih mostov. 6966

Pohišstvo

raznovrstno nudim po kurenčnih cenah. Matija Andlovic, mizarstvo, zaloga pohištva Vidovdanska cesta 6. 6978

Svarilo.

Pokrajinska zadruga krovcev za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse, ki so doslej izkoristili krovsko obrt s tem, da so se kot razni nestrokovnjaki pečali s pokrivanjem ravnih streh, posebno s kritjem z opeko, da se bo glasom sklepa Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani z dne 9. junija 1923, št. 1570, postopalo najstrožje proti vsakomur, ki bi se le količkaj, četudi v najmanjšem obsegu vedoma pregrešil proti temu opominu. Ljubljana, 1. julija 1923. F. Fujan s. z.

Strojnik

IŠČE PRIMERNO SLUŽBO: najraje na neki parni žagi. — Ponudbe pod »Strojnik/6839« na upravo »Slov. Naroda«.

Stavbna parcela

V MESTU SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 6840

Redka prilika!

HISA Z LEPIM VRTOM V ROŽNI DOLINI ŠT. 84 (bližju restavracije) SE PRODA ZA RADI PRESELTIVNE. — Lahko se takoj vseli. 6808

Kupi se stroj za obračanje sena.

Vpraša se: Mihael Osolin, Domžale. 6894

Trnovski sotrudnik

SPECERIJSKE STROKE ZELI FREMENTI SLUŽBO. Gre tudi na delo. — Ponudbe pod »Vesten in zanesljiv/6883« na upravo »Slov. Naroda«.

Trnovskega pomočnika

s prvovrstnimi priporočili SPREJME Sever & Komp., Ljubljana. 6908

Kot družabnik

ZELIM PRISTOPITI H KAKI KUPUM DOBICKANOSNEMU PODJETJU karkolisibodi z 200.000 kronami. — Pisemne ponudbe pod »Podjetje/6892« na upravo »Slov. Naroda«.

Ženski šivalni stroj

z znamke »SingerRingschiff«, dobro ohranjen in malo rabljen. SE radi selitve PO UGODNI CENI PRODA. — Josip Tomšič, Celovška cesta 26, Šiška. 6874

Lepi trgovski lokali,

priljubljeni za vsako trgovino, v večjem mestu na Gorenjskem se odstopijo brezplačno proti temu, da vstopi v podjetje kot družabnik tudi hišni gospodar. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 6714

Anton Steiner mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzema vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtno ulice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 1141

Išče se

Prikojovalka za damsko perilo. Prikojovalka — za bluze in obleke. Reflektira se na prvovrstne moči v tej stroki. Sprejme se tudi več spretnih šivilj in likarice.

Bolihar & Velepič,

Sp. Šiška, Kolodvorska ulica 150. 6953

Posest' realitetna pisarna

Ljubljana, Poljanska c. 12.

Kupi:

Električno centralo ali malo industrijo z vodno silo v bližini mesta ali trga. Iščo s trgovskim lokalom in stanovanjem v prometnem kraju v mestu ali na deželi, Iščo s kako obrtno in prostim stanovanjem v Ljubljani ali predmestju za Din 250.000 do Din 325.000.

Proda:

Iščo s 3 trg. lokali in stanovanjem za Din 500.000. Iščo s gostilno, mesarjio in stanovanjem v mestu na Dolenskem za Din 175.000. Gozda sečnega 9 oravov ob železnici za Din 100.000. Stavbena parcela v Rožni dolini in ob Tržaški cesti.

Odda:

Stanovanje v novi hiši. Hipotekna posojila. Iščo: Trgovske lokale — Stanovanja.

Sprejemajo se vagon-ske vožnje od K 600, 700 do 800. Vegova ulica 12/I. 6846

SOBO išče

MIREN GOSPOD za 1. avgust ALI TAKOJ. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Miren gospod/6934«.

Notarski kandidat

IŠČE MESTA. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Dr. Jur. 6935« na upravo »Slov. Naroda«.

Kontoristinjo

(ZACETNICO), pridno in zanesljivo, RABIMO ZA TAKOJ. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Pridna in zanesljiva/6886«.

Kupi se HIŠA

v sredini mesta ali bližini kolodvora, katere bi bila pripravna za obrt. Lahko tudi z vrtom. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Hiša/6923«.

Špedicijski uradnik

z znanjem slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika, s prakso kot disponent. IŠČE PRIMERNEGA MESTA. — Ponudbe pod »F. N./6920« na upravo »Slov. Naroda«.

Meblovana soba

S POSEBNIM VHODOM SE IŠČE ZA TAKOJ. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 6939

Mesečno sobo

(NEMEBLOVANO) s separatnim vhomod v sredini mesta IŠČEM ZA TAKOJ. — Ponudbe pod »Soba/6897« na upravo »Slov. Naroda«.

Kontoristinja,

večša vsega pisarniškega dela SE SPREJME ZA TAKOJSEN NASTOP. — Ponudbe je poslati pod »Kontoristinja/6828« na upravo »Slov. Naroda«.

Proda se KLAVIR

v prav dobrem stanju in PISALNI STROJ »Remington« NASTOP. — Ponudbe se poslati pod »Klavir/6828« na upravo »Slov. Naroda«.

Meblovano sobo

z dvema posteljama IŠČE ZA KONGSKI PAR brez otrok za dobo počitnic (od 1. julija do 30. avgusta); po možnosti v kakšni vili z vrtom. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Inozemca 600/6919«.

Poslovodjo-

železninarja,

absolutno samostojnega delavca. IŠČEM ZA TAKOJSEN NASTOP ZA MESTO NA GORENSKEM. — Ponudbe pod Poslovodja-železninar/6898 na upravo »Slov. Naroda«.

Suhe gobe, kumno, janež, lioovo cvetje itd.

KUPUJE DO NAJVIŠJIH dnevni cenah

M. GERSAK & COMP. Ljubljana, Kongresni trg 10. 6732

Rogaška Slatina Villa dr. Pečnik

Zdravniška penzija, sanatorij. Za bolne na notranjih boleznih, za oslabele in odpočitka, potrebne, za katarie rjučnih vršičkov. Vsa moderna zdravilna sredstva. Obilna izvrstna hrana. Krasna južna lega. Prospekti. 4438

Vodjo žgalnice

Iščo špiritna tvornica in čistilnica. — Pogoji: večletna izkušnja pri difuzijskem postopanju in obdelovanju škrobovinastih sirovin. Ponudbe z zahtevno plače na anončno pisarno »PUBLIK«, Subotica, Strossmajerova ulica 8. 6880

Na prodaj po ugodni ceni

prosta spalnica in kuhinja s prav dobrim, skoro novim železnim štedilnikom najraje zakoncoma brez otrok, ki bi lahko prevzela tudi stanovanje (sobo in kuhinjo). Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 6936

Izvanredno popravljani LOKOMOBILI

Table with locomotive specifications: Wolf HP, 1914 HP, 1918 HP, 1920 HP, 1921 HP, Lanz HP, 1912 HP, 1913 HP, 1914 HP, 1915 HP, 1916 HP, 1917 HP, 1918 HP, 1919 HP, 1920 HP, 1921 HP.

Vrščadi i samohodni lokomobili svih veličina. — Lokomobilo-tlovi 22, 32 qm. — Jednogodišnje tvorničko jamstvo. Prvorazredno generalno popravljani, savjesno iskušani. — Loženje svakim gorivom.

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 5.

800 K nagrade za sobe

(prazno ali meblvano) s posebnim vhomod, event. tudi i hranu, v sredini mesta, DA BANOVI URADNIK. — Ponudbe pod »10.—20. julij/6867« na upravo »Slov. Naroda«.

Rabljene britvice

gillette, Mem itd. se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji I. C. KOTAR, Ljubljana, Wolfova ulica 3. Zunanja naročila se izvršijo hitro in točno. 6113

Martin Žuran

sobni slikar Ljubljana, Mestni trg 12 se priporoča slavni občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerne. 5746

Išče se KOMPANJON

za veliko staro eksportno in importno tvrdko na deželi, katera je dobro vpeljana. Potreba je približno 1.000.000.— do 2.000.000.— kron, kateri denar se bo dvakrat boljše obrestoval nego pri banki. — Ponudbe pod »Kompanjon/6725« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Lepo stanovanje

v Spodnji Šiški v bližini državnega kolodvora, obstoječe iz velike kuhinje, sobe in balkona ter vseh pritlikin, SE ZAMELJA ZA VEČJE z dvema sobama v mestu, eventualno tudi v Spodnji Šiški. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 6928

Nagrado

plačm onemu, ki mi preskrbi stanovanje, obstoječe iz treh sob s pritlikinami; event. plačam najimino za nekaj mesecev naprej. — Ponudbe pod »K 10.000/6925« na upravo »Slov. Naroda«.

1500 delnic industrijske družbe „Drava“ na prodaj.

Pojasnila v pisarni dr. Hojnika, odvetnika v Mariboru. 6905

Likvidacija!

Razprodaja se pod dnevnimi cenami v vsaki množini: Krampi, nasojeni; lopate, (metalke) nasajene; vozne plaste; strange, močne, 4 in pol metra dolge; konjske podkve št. 1 do 3; konjske in volvske podkovčinke »Satzers« št. 1; kotle pocinkane, (vsebina 60 l) s pokrovom. Pojasnila daje brezplačno trg. prokurist Peter Šetina, Sevnica ob Savi. 6904

Gamsov čop.

pristnemu presenetljivo podobni, s snežnobeli resami, 15—17 cm dolge diake, vse voljnomethko komad 800 Din. Zlahnega jelena čop diaka dolga 15 cm, ponarejen 800 Din. Jelenov čop 12 do 15 cm 300 Din pošlje ob priporočenem naprej poslanem denarju poštne in carine prosto Gemsbartbinderi Eduard Hauptmann, St. Veit ad. Blau Nr. 3 Kärnten. Vprašanjem priložite za odgovor 3 dinarje.

MATHIS

AUTO HITER

Zmagalec
Grand Prix de France
GRAND PRIX SUISSE

EKONOMIČEN

Svetovni rekord najmanjše uporabe
2.38 litra bencina na 100 km
Vporaba normalnih voz sa 4-5 l na 100 km

AUTO ELEGANTEN

Concours d' Elegance
Najcenejši nakup

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
LJUBLJANA O. ŽUŽEK Sodna ul. 11
Telefon št. 401

Vrata in okna
(MALO RABLJENA) KUPIM.
— Ponudbe pod »Demolirano 7021« na upravo Slov. Naroda.

„Aikadont“
ZOBNA PASTA, USTNA VOČA, ZOBNI PRASEK.
Dobi se povsod.
Glavna zaloga drogerija
A. KANC, Ljubljana. 2964

Sirešno lepenko prvovrstno
Kontinental (Kontinentallederplatte)
dobavlja takoj v vsaki množini najceneje
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telefon 513.

Vreče,
RABLJENE IN DOBRO OHRANJENE — KUPIM.
Jos. BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Trboveljski premog in drva
stalno v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 2243

Peter Semko
I. jugoslovanska barvarija, krznarstvo in strojarstvo
Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva lističje kože, katere izdeluje v najmoderneje garniture. Prevzema tudi vsa popravila v demiziranjih.

Klaviroje
uglašje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.
Feliks Povše Ljubljana Tržaška c. 45

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Dunajska c. 10, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmene. 2530

Papir!
pisemski, svilen, krep, ovojni, havana, koverte, noteže, vpisalne knjžice, pisarniški, trgovski, konceptni in razglednice na debelo pri **Osvald Dobelo, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.**

Otroški vozički več vrst od Din 250—
Dvokolesa novi modeli z dobro prevmatiko že od Din 1500— naprej.
Motorčki najnovejši amerik. tipa „Evans“ in D. K. W. ter „Orionette“ in „Motorette“.
Pneumatika, zračnice z garancijo od Din 16—, plašči od Din 65—.
Preprodajali in mehaniki nižje cene.
Sprejemajo se tudi vsa popravila, emajliranje in polnikanje.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Aluminijevo in emajlirano kuhinjsko posodo
železne potrebščine za stavbe, razna orodja za obrtnike, stroje za poljedelstvo, štedilnike, vse vrste obličev in žag ter vse drugo v železninsko stroko spadajoče blago dobite po znižanih cenah pri novo ustanovljeni trvdki

Triglav, Stanko Florjančič, Ljubljana.
Sv. Petra cesta št. 35 (preje Menciingerjev lokal).

DR. VLADIMIR BREZOVNIK
asistent I. kirurške klinike na univerzi Karlovi

VERA BREZOVNIK roj. Kotčorova
venčana

Vojnik pri Celju - Praga-Kr. Vinogradi
v juliju 1923

Lastne hladilne naprave.
Lastna prodajna mesta v največjih tržiščih inozemstva.

Vstreljeno divjačino
srne, divje koze, divje prešiče, zajce, fazane, jerebice, kljunače, divje race

KUPUJE
vsak čas in vsako množino po najvišjih cenah od oddajnih postaj

E. VAJDA
veletrgovina z divjačino
CAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.
Telefon interurb. št. 59, 4, 3. Brzjavlj: Vajda Cakovec.
Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.
Soliden in točen obračun. 3903

AND. JAKIL
tovarna kož in čevljev d. d. prodajalna
Ljubljana, Poljanska c. 13

Solidno delo! Nizke cene!

TRACNICE
ter vsakršen drugi material za poljske železnice
TOČNO IN CENO TAKOJ
s skladišča v Ljubljani ali Zagrebu
ZAHTEVAJTE PONUDBE!
Akcionarska družba za saobračajne in železniške potrebe
Beograd, Zagreb, Subotica, Sarajevo
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 30.

Med dobrim najboljšim!

Pfaff **Puch**
stojalni stroji, vozna kolesa
za rodbino in obrt, različni novi modeli

Garancija za vse blago. Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGNACIJ VOK
LJUBLJANA NOVO MESTO

Oglasni del! Anončnega in reklamnega zavoda „APOLLO“, Ljubljana, Stari trg št. 19. **Oglasni del!**
Sprejema naročila za vse tu- in inozemske časopise po predpisanih tarifnih cenah. Lastna izdaja najmodernejših in najuspešnejših parmanentnih reklam, katere uvrščuje na kolodvorih in najbolj prometnih prostorih. Pri večkratnih naročilih omenjenih reklam primeren popust. Točna in solidna postrežba. Konkurenčne cene. Proračuni brezplačno.

Ljubljana, palača Ljublj. kred. banke. **STEGU in DRUGI** **VIČ — Glince št. 5.**
kom. družba za strojno in električno industrijo. Dobavlja: elektr. material, elektr. motorje itd. vseh vrst stroje, transmisije, specialne podjetje za stroje lesne industrije. Konc. podjetje za elektrotehniko: naprava elektr. central visoke in nizke napetosti za luč in moč, izvrševanje vseh elektr. inštalacij. Konces. podjetje za: pralne in vročevodne kurilne naprave, vodovodne inštalacije, popravilo in postavitve parnih kotlov. Lastna delavnica za elektrotehniko, stavbno in strojno ključavnarstvo, mehaniko.

Pisalne stroje na obroke
The Rex Co.
Telefon 268. Ljubljana Gradišče 10.

VILJEM SEQUARDT, Ljubljana, Šelenburgova 4 (na dvorišču), delavnica za precizno mehaniko.
Geodetični instrumenti, hidrometrični aparati, planimetri, pantografi, logarit. računal, merilni trakovi, nivel. letve in trasirke, prismaična in druga precizna merila.
Precizna risalna orodja. Popravilo promptno in solidno.

„KORANIT“
zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh. KORANIT ne premoči, ne odzobe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguren proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar
Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Produktivna zadruga
kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev
Ljubljana, Kolodvorska ulica 18.

Kleparstvo! Stavbeno, galanterijsko in ornamentno. Kopalne banje, žehitari za mleko, škropilnice, raznovrstne kuhinjske naprave. Na drobno. Na veliko. Pocinkanje in ocnanje raznih predmetov. Kotlarstvo! Izdelava vseh vrst bakrenih kotlov in bakrenih cevi, kotli za žganjekuho, za pralnice, za štedilnike itd. Na drobno! Na veliko! Kocesijoniran zavod za vse vrste vodovodne inštalacije. Inštalacije klosetnih naprav. Montaža in preizkušnje strelvodov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela.

POZORI!
Lesno strugarstvo!
Rok Čakš, strgarski mojster
Ljubljana, Zg. Šiška št. 18.
Izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela najsolidneje in najceneje.

Mihael Peternel
Ljubljana, Celovška 89.
Eksport luksuznih čevljev lastnoročnega izdelka.
Na drobno! Na debelo!

KAROL BASTIANČIČ zavod za tehnične in elektrotehnične potrebščine. Centrala: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke I b/III. Brzjavlj: KABA, Ljubljana.

ISOLATORJEV za visoko napetost, motorjev, generatorjev in transformatorjev tvrdke Lloyd-Dynamowerke, Bremen. ELEKTROLYT-BAKER. Ia IZOLIRNI trak „DURABIT“ Zahtevajte ponudbe!

Slikane reklame na vseh prostorih III. Ljubljanskega volesojna, sprejema in oskrbuje lo
:: Anončni in reklamni zavod „APOLLO“, Ljubljana, Stari trg št. 19. ::
Prostori so razdeljeni na štiri dele in sicer: Pročelje, okrog sejmišča, notranji del sejmišča in poleg vhodov v paviljone. Pojasnila in proračuni brezplačno.

Reklamo na večjih kolodvorih Južne železnice (na peronih) oskrbuje „Anončni in reklamni zavod — „APOLLO“ — Ljubljana, Stari trg št. 19. II. nadstr. Proračuni brezplačno!

Kdor mi odstopi stanovanje obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalnice in pritlikin, po mogočnosti v novi hiši, dobi lepo nagrado. Plačam najemnino za celo leto naprej. Dotičnemu dam posojilo do 30.000 Din. Ponudbe pod „Tako“ na „Apollo“, Stari trg 19/II

Konkurenčne cene!

Dr. Planinski:

Nekaj misli o novih krajevnih imenih.

(Konec.)

Kar se tiče Kočevskega otočja, ki tvorijo eno najstarejših strnjenskih nemških naselbin v državi, se namj spričo neznanosti (okrog 12.000 Nemcev) ni mogoče ozirati. Saj ne upoštevava avstrijska republika koroških Slovencev in Italija primorskih Slovanov. In vendar je prvih nad 100 tisoč in drugih nad 50.000, so oboji avtonomno ljudstvo izza preseljevanja narodov in so v strnjem ozemlju naseljeni.

Sedaj bodo izgubila v Primorju vsaj v uradnem občevanju — tudi lepa slovenska krajevna imena. Nadomeščena so po večini z laško obrazovanimi.

Postopek pri zamenjavi nemških imen s slovenskimi.

Naj navedem nekaj načel:

1.) Pregledati so matične knjige, zgodovinske in krajevne monografije, ali se ne dobe tam kakšni podatki ali napotki iz katerih bi bilo povzeto slovensko ime. Nedvomno je več krajev za katere so obstajali nekdanji slovenski nazivi, toda so se pozabili, ko so prišli številnejši nemški naseljenici.

Tako predlagam za vas Turn pri Knežji lipi kjer je stal nekdanji mal gradček ali stražno postopje sledovi se še deloma vidijo — ime Gradčice.

2.) Nekatera slovenska imena, ki se nahajajo pogosto ali še bolj redko drugod, se morejo premestiti tudi na kraje v nemškem ozemlju, treba pa je pri tem upoštevati njihovo lego, da se izbere vedno najprikladnejše ime.

Zato predlagam za Kammersdorf — Završje za Pungert (iz Baumgarten) — Grič, za Ramsriegel — Brdo, za Riegel pri Mali gori — Dolenjci (z ozirom visoko nad to vasjo ležečo vas Starj brez), za Prerriegel — Rob ali (Podrobilje?).

Ime Riegel, kakor razvidno, se rabi za več krajev na Kočevskem. S tem se označuje najprej — primerjal tudi orografično ime Wolfsriegel med Ratsstalom in Ferdinandom — višinska zapora (pregraja) naravnih terenskih pomol (jezik), potem pa i naselbina na takem prostoru. Navidezno izjemo dela Prerriegel pri gorskem pobočju. To ime izvaja namreč župnik Rogelj Josip iz Nemške Loke iz predloga pred in iz besede Lubelej = Lubel = Libel = Ribel = Rigel. Ker nisem jezikoslovec in pisem le poljudno razpravo, ne morem presoditi pravilnosti njegovega naziranja — Rigel v obč. Sv. Gregor smo krstili sporazumno s krajevnimi činitelji (občinski župni urad) iztoče je (proti iztoku višinske pregraje ležeče selo).

Dalje predlagam za vas Obere — Gorenjci. Dolenjci in Gorenjci sta belokrajski imeni.

Za Mooswald pri Kočevju — Močlilnk. Tako se imenuje prostor kjer izvira Ljubljanica na Vrhniku. Tudi Mooswald leži na močvirnih tleh, tako da je ime Močlilnk primerno. Rad bi močvirne lege bi se mogel kraj nazvati tudi Mlaka, toda krajev s tem imenom imamo že par v kočevskem okraju. Po prevratu skovano ime Mahovnik pa je zgrešeno, ker je tukaj Moos+Moor.

Vas Stajer v občini Fara se more nazivati Strmeč. Kraj s tem imenom se nahaja med Vrhniko in Logatecem, dočim je selo Strmeč pri Vel. Laščah, Podstrmeč pa v občini Lužarje.

3.) Tu in tam moremo kraje imenovati po bližnjem hribu, po cerkvenem patronu bližnje cerkve ali po tem in drugem momentu kraja samega oz. okolice.

V občini Fara smo določili sporazumno s krajevnimi činitelji za vas Colnarij ime Podgorica (t. j. pod hribom Gorica ležeča vas), za selo Poden (Boden) ime Miklavžovo po patronu v bližnji cerkvi; enako smo določili v občini Sv. Gregor za vas Graben ime Planina (okrog vasi visoko ležeče vasi so nilve in senožeti) oz. ime Pristava (tam je bila namreč pristava 20 minut oddaljenega gradu Ortenek, ki je danes razvalina.)

Imenuj pri Borovcu zamoreno imenovati radi lege v stranski dolini Stranska vas, Handlern (leži med Kočami in Mlako — Središče, Verdrng — vas je stisnjena med nizke griče — Soteska ali Kot, Verderb (leži pod gozdom) — Pod gozdom, Klindorf vas je obdana od treh strani z gozdom Zagodec (ime se nahaja že v Beli Krajini) za ime Klindorf sta dve razlagi, ki jih pa v tej zvezi ne omenjam.

Za vas Ort ležečo koncem Stare cerkve predlagam namesto naziva Konca ali Konca (Konča) vas — Konec.

4.) Nova štifa = Nova cerkev (namesto s amostan) Neugereut = Novi Lazj. Ober- in Unterwetzenbad = Gorenji in Dolenji Potok, Raintal = Pobrežje ali Podolje, Seele (deminitivum od See in ne od Selax, kakor se je dolgo mislilo) = Jezero (pri Kočevju). Okolica kraja je še danes močvirna.

Dalje predlagam: za Zwischlern — Srednja vas (odgovarja tudi terenski legi med višjim in nižjim hribom), za Ober- in Unterpoekstein = Gorenje in Dolenje kozlove skale. Kraj bo imel nedvomno v nemščini ime od 3 do 4 visoke in ravno tako dolge skale, ki je na koncu tako preklana, da tvori rogije, kakor jih nosi srnjak (Bock = Pock.) Skala se nahaja sama zase med obema krajema.

Naj dodam radi jasnosti, da se nahaja to vsi kraji, imenovani pod točkami 1—4 v pol. okraju Kočevje in da stavim te predloge z ozirom na poznanje krajevnih priklj in odn. z ozirom na uspehe poizvedovanj na licu mesta ter deloma vpogleda v matične knjige. V občinah Fara in Sv. Gregor pa smo določili nova imena sporazumno s krajevnimi činitelji. Ves aparat je sedaj pri pokrajinski upravi in čaka nadaljnega pregleda v zboru jezikoslovcem in upravnih uradnikov.

Ta bo odločil, katera slovenska imena naj nadomestijo v danem slučaju nemška in kateri nemški nazivi morejo iz zgodovin-

skih in drugih razlogov še dalje ostati v veljavi.

Kake poti oz. načela bo zbor ubral pri svojem delu, to bomo šele videli. Nikakor pa naj ne sledi laški anketi, ki je skovala laška imena namesto slovenskih v Primorju (na Notranjem) tako-le: Bukovje — Buciole, Kačja vas — Caccia, Senožče Senosechia, Bistrica (II.) — Bistéra, Jelša — Eisané, Vipava — Vipacco itd. — Opraviti bo še veliko delo, predno, bo-

Šola in деца v sovjetski Rusiji.

Neka ruska dama opisuje sedanjí položaj vzgoje dece v sovjetski Rusiji takole: Kakšne sledive je zapustila revolucija na mladem, nedoraslem pokolenju? Kaj je storila za to pokolenje sovjetska vlada in njena socijalna oskrba? Ali je res, da so deco nasilno jemali iz rodbin in vodili v dežji dom? To so vprašanja, s katerimi ljudje stalno prihajajo k meni. Najprej hočem odgovoriti na prvo. Dasi dece niso rekvirirali, vendar je bilo nekaj sličnega. Neznosne razmere, ki so jih ustvarile oblasti za družinsko življenje so silile starše, da so se zatekali v dežje internate. Mati in oče morata služiti. Ni družinskega življenja, ni domačega ognjišča. Ni človeka, ki bi skrbel doma za otroka. V takih slučajih so starši pogosto zapirali deco v času službe doma in jemali s seboj ključce. Ali so mogli potem mirno in z zanimanjem delati? Ali jim ni razjedila srca skrb za 4 ali 5 letnega jetnika? Včasih, če so bili šeji uradov bivši buržuji je bilo dovoljeno jemati otroke s seboj na službo. Toda po zimj v pisarnah večinoma niso kurlji, po leti je bilo soparno in tako ni bilo drugega izhoda nego oddati dete v dežji dom. Na zunaj so bile to najboljše zasebne hiše. Lepa privatna vila, kjer je prejel živeli lastnik. Prišli so k njemu in izjavili, da je vila potrebna državi za dežji dom. V treh dneh je moral gospodar vilo izprazniti in prepustiti državi. Na zunaj so opremili tako poslopja izborna. Pripeljali so belo, novo poharvano pohištvo, kjerkoli so rekvirirali klavir, pojavile so se krasne igrače, ki jih je zbirala posebna komisija. Tako komisija je imela včasih cele noči seie na katerih se je razpravljalo, kako bo učinkoval ta ali oni leseni konjček na duševnost otroka.

Čudni sklepi so se delali na teh sešah. To vprašanje je treba nekoliko poasnit. Na čelu takozvane izvenšolske izobrazbe je moral biti vedno komunist. Kot ravnateljice dežjih domov so nastopale gospodične, večinoma fanatično razpoložene, toda tu je bil merodajen je slučaj in pripadnost h komunistični stranki za ne ni bila obvezna. Razlika je bila samo ta, da je deca onih internatov, ki so jih vodile komunistke, nastopala pri vsaki procesiji s plakati, na katerih je bilo napisano: dol starše. Otroci pa so v zboru prepevali pesmi, ki se začinjajo z besedami: ni nam treba niti očetov niti mater. Taki dežji domj so uživali seveda vse prednosti in so bili vedno na prvem mestu. Kar pa se tiče onih internatov, ki jih niso vodile komunistke, je treba omeniti, da so prišle mlade odgojiteljice, ki jim je izučevanje dečje duševnosti zmešalo glave, v veliko zagato pred nedisciplinirano maso otrok. Vedenje te mase je bilo diametralno nasprotno onemu, kar so odgojiteljice pričakovale. Na svojih sešah so sklepale, da so do 5 letne starosti vsi otroci enaki in da jim ni treba vsiljevati igr, kajti odrasli s tem ubijajo njihovo individualnost. Naj se deca razvija svobodno. Mi pa jo moramo samo opazovati in zapisovati rezultate tega opazovanja. Rezultati tega svobodnega razvoja pa so bili čudni. Poznala sem 3 letnega fantiča, ki so ga morali ne glede na zelo težke domače razmere vzeti iz dečjega doma. Bil je prejel popolnoma normalen otrok, ko pa je preživel v internatu mesec dni, je bil podoben mašni zver. Hotel je na vsak način pridzeti komurkoli bolečine, ugrizniti brata, mater ali sestro in kakor mašina divja roparica je zasajal svoje zobe vanje. Svobodne, ne vsiljene igre so bile tudi čudnega značaja. 4, 5 ali 6 letni otroci so prirejali igre, v katerih so predstavljalj justifikacije, pogrebe, torture itd. Od kod to, so se čudile odgojiteljice. Glavno, kar je bilo med deco na dnevnem redu, pa je bila krutost in psovke. Na noben način ni bilo mogoče ganiti srca teh malih bodočih državljanov. Prinesli so jim punčko. Olupa je, razbil jo bomo, so kričali otroci. Niti nežnosti, niti srca, niti ljubezni. In kako potvrdjeno so zveneče besede gospodičen, ki so jim bile tuje in jih niso nikoli karale za prestopke. Mar so jim bile po srce sorodne, mar bi jih mogla mati smatrati za enake sebi? Deca je rasla brez prave nežnosti staršev, brez ljubezni, brez vere in brez družine. Morda so otroci instinktivno čutili, da je vse potvrdjeno in to je jezilo njihove duše. Starši pa so služili borili se za eksistenco ali učili in odgajali tujo, komisarsko ali židovsko deco in zanemarjali svojo. Povsod je vladalo pomanjkanje. Deci so dajali v internatih slaščice in igrače, ki jih pa niso smeli deliti z onimi, ki so ostali doma. Iz otrok so rastle egoisti. Oče in mati naj delata, tako je treba. Starši naj delajo za otroke doma, kakor se to godi v internatih, kjer jim je vse na razpolago. Tako so govorili otroci. Majhna, groba in brezsrčna bitja so se vračala domov. Zivela sem poleg internata, ki ga še ni bil okužil ta duh. Dolgo se niso spomnili nan. Kakšna razlika je bila med njim in sodobnimi inštituti! Pobožne in olikane deklice. Toda tudi to so opazili. Takoj so internat uničili, deklice pa poslali v sodobni zavod. Čez mesec sem jih srečala pozno zvečer na cesti. Kaj še ne spite, se bile jim vprašala začudeno? Deklice so bile stare 9—14 let. Izprehajalo se, so odgovorile. Same? Same, me smo vedno same. Mar vas puščajo? Nas nikoli ne vprašujejo, kje smo bile. Saj nas vzgajalo svobodno in ne tako, kakor prej! Hodimo lahko kamor hočemo in nikomur ne odgovar-

do popravljeni razni uradni izkazj (pri davčnih uradih, pri sodiščih, okr. glavarstvih itd.)

Kljub temu naj bi se postopalo po vsej državi enako. V južnih pokrajinah bodo odpravili n. pr. tudi mnoga turška imena.

Nekaj nemških imen pa bi mogli obdržati še nadalje. Tako so taka stara imena katerih nemški postanek na prvi pogled ni tako očiten n. pr.: Mozelj (iz Mösel) Stalcarji (iz Staizern), Onek (iz Hohenegg).

Kuluk in kulucji.

O, ta presneti kuluk! Koliko papirja in črnila je skvaril, koliko kričanja in prekanja je povzročil v naši javnosti, koliko nepotrebnih argumentacij je zahteval, kakšno paniko je vzbudil širom domovine in vendar je čisto nedolžna zadeva, ki ni vredna, da bi ji človek posvetil posebno znanstveno razpravo. Menda je zato tako zloglasna in nepriljubljena, ker je nekdo stikal po slovarju in našel za javno brezplačno delo izraz kuluk. Drugače si ni mogoče razlagati splošnega ogročenja, ki je nastalo takoj, ko je narodna skupščina spregovorila o tem vprašanju. Delo, pozitivno ustvarjanje, skrb za realno zboljšanje sedanjega gospodarskega položaja, skratka vse to, kar potrebuje človeška družba, da si pridobi za eksistenco potrebna sredstva, je prišlo pri nas in tudi drugod nekam iz mode. Zato pa plavamo v morju abstraktnih pojmov, fraz in političnih utopij, ki so od stvarnega življenja daleč proč. Kuluk je postal tako znamenit, da mu bo zgodovina našega kulturnega razvoja gotovo posvetila posebno poglavje, recimo dobro jugoslovenskega kulštva in polno priznanje zasluži tudi zato, ker je postavil na noge različne glosatorje, ki bodo figurirali med potomstvom pod imenom kulucji. Ti poklicni pisemski so takoj spočetka ugotovili, da je kuluk strašna prikazen, ki nas bo vrnila nazaj v srednji vek. Jezili so se na vsakogar, ki je bil tej »reakciornari« novotariji kolikaj naklonjen, češ, sramota je za modernega človeka 20. veka, da sploh misli o poginu kulturnih dobrin. V resnici pa so bili vsi tozadevni očitki neutemeljeni. Kaj je kuluk? Neke vrste samopomoč, način štedenja narodnega imetja, brezplačno delo v korist skupnosti, potreba, diktirana v trenutku, ko država iz tega ali onega razloga ne more skrbeti za zadostni merj in za vse nedostake. To je bistvo novega zakona o obveznem javnem delu v svrhu poplave cest in potov.

Seveda je mogoče to splošno obveznost razčleniti na nebroj delov, sediti o nji s tega ali onega stališča, nasprotovati ali odobravati, kar pa njejega bistva nikakor ne izpremenit, dasi je ono v obeh posamičkov neprijetno breme. Kuluk v sedanjem času in nov pojav. Nekaj sličnega, samo v večjem obsegu, je hotela uvesti zemioradniška vlada v Bolgariji in pravcati kuluk je igral vlogo vlog pred nedavnim časom v sovjetski Rusiji, o kateri je mogoče trditi, da jo je baš kuluk rešil pred popolnim gospodarskim polomom. In ker so se pri nas na bolj jezili na srednjeveško prikazen oni, ki v ruski kmetsko-delavski republikni ne vidijo niti najmanjšega znaka reakcije, se hočemo nekoliko pomuditi pri kuluku sovjetske vlade.

Po uspešno končani meščanski vojni so boljševiki prevzeli državno upravo in narodno gospodarstvo v največjem kaosu. Tri armade na severu, jugu in vzhodu so pri svojem umikanju zapustile splošne razvaline. Železniški vladuki, mostovi, proge, vodne naprave, skladišča, vagoni, loko motive, stroji, vse je bilo deloma popolnoma razbito, deloma pa polomljeno in pokvarjeno tako, da ni bilo za nobeno vporabo. Vlada je stala pred težkim, na prvi pogled nepremagljivim problemom. Državne blagane prazne, ljudstvo brez discipline in pravnega razumevanja državnih interesov, brez volje za delo, vajeno samo uničevati, pobijati in živeti na račun prepelj nakopičenega bogastva Postaje, zlasti one na sibirski železnici, so bile tako preobložene in zatrpane z raznovrstno nesnago, ostanki polomljenega in obžganega železniškega materiala, da je obstajala velika nevarnost, da se popolnoma ustavi ves promet. Isto žalostno sliko so nudile tudi velike plovine reke. V pristaniščih dolge vrste z različnim blagom natovorenih barž (tov. ladij) na sto in sto tisoče pudov soli, premoga, volne, lesa, moke, mesa, masla in drugih življenjskih potrebščin, v najbližji okolici pa mesta in vasi, ki niso imele nepotrebneše dnevne hrane ne glede na to, da je bila ista oddaljena samo nekaj kilometrov. Tako je bilo mnogo slučajev, da so kmetije uživali neslano jed, v neposredni bližini pa so stale ogromne tovorne ladje, kjer se je sol topila v vodi, ki je prodirala skozi namazane razpoke. Da bi država opravila vsaj najnujnejše javne posle, bi potrebovala milijardna denarna sredstva in tisoče delavcev, ki jih pa ni imela na razpolago. In kako si je pomagala iz te zadrege? Komunistična stranka je v svoji železni disciplini uvedla takozvane »subotnike« in »voskresnike«, t. j. dva dneva v tednu, soboto in nedeljo, je posvetila javnemu brezplačnemu delu. Vsi državni uradi so bili v soboto opoldne zaprti, uradniki obeh spolov so se morali zbrati na odrejenem mestu in z vojaško godbo na čelu je odkorakala dolga povorka tja, kjer je počivalo delo in primanjkovalo delavnih rok. Za državne uslužbence in vse komuniste brez razlike je bila udeležba obvezna, spretna, živahna agitacija, prirejanje javnih shodov in predavanj, kjer so govorniki razlagali ljudstvu pomen tega dela, pa je privabilo tudi velike množice zasebnega prebivalstva. Da, komunisti so v svoji zvičaji šli celo tako daleč, da so prte ali nalašč v to svrhu namenjene gledališke in kinematografske predstave, kamor je imel dostop, in sicer brezplačno samo tisti, ki se je udeležil subotnika odnosno voskresnika. Najprej so se lotili zanemarjenih postaj in železniških prog. Človek, ki je videl prizore iz tedanjih časov, se ni mogel dovolj načuditi, kaj lahko stori narod, ki se zaveda, da dela v svojo korist. Bile so postaje, kakor n. pr. Nižnje Udinsk, kjer je bilo toliko smeti in razne navlake, da se je zdelo od daleč kakor splošno smetišče in da je bil težko prizadet celo potniški promet. Zadostovalo je nekaj subotnikov, ko je staro in mlado žensko in moško čistilo in pometalo od opoldne do večera in postaje so bile v najlepšem redu. Solch je treba omeniti, da so bile ruske železnice v vojnem času oreca zanemarje-

ne, da je revolucija ta nered še povečala in šele boljševiki so jih spravili s pomočjo kuluka v normalni tir. Ista metoda brezplačnega javnega dela se je uveljavila tudi drugod. Če je bilo treba iztovoriti ali natovoriti vlak ali ladjo, nasekati v gozdu drv za kurjavo v uradih, pripeljati jih iz 50—60 km oddaljene »staje« v mesto, pospraviti z ulic in javnih prostorov blato, sneg in drugo nesnago, z eno besedo, pri vsakem delu, ki ne zahteva kvalificiranih moči, so poklicali na pomoč »srednjeveški kuluk« in uspeh je bil večinoma neprilicovan velik. Tudi v uradih, ki so bili preobloženi s tekočim poslom, je kuluk opravljal hvalevredno funkcijo. Državnj nameščenci so delali v soboto popoldne in v nedeljo brezplačno in iz spornanja, da delajo za skupnost, v mnogih slučajih z večjim veseljem, kakor običajno. In ko je nastopila zima in so strašni snežni zameti ogrožali železniški promet, je bil zopet kuluk tisti faktor, ki je rešil sibirsko progno pred popolnim zastojem. Vlada je postavila na noge vse vasi ob železnici, delo je bilo obvezno za vse kmete in čeprav so mnogi godrnjali, češ, čemu nam je tega treba, je bil končni rezultat vendar za državo velika gmotna dobrina. Samo s pomočjo deloma prostovoljnega, večinoma pa obveznega kuluka se je Rusija probudila iz težke gospodarske omotice in mnogi strokovnjaki so govorili, da je bila to njena edina rešitev. To, kar je storil v sovjetski Rusiji zloglasni kuluk, so cenili gospodarski izvedenci na več milijard zlatih rublijev. Seveda bi utegnli kdo oporekati, češ, saj vlada tam še danes glad in pomanjkanje, torej tudi kuluk ni zboljšal splošne miserije. Ta očitek stvarno ničesar ne izpremenit, kajti kdor pozna ruske, zlasti pa sirske razmere, ve, da bi bila v slučaju zastaja železnice po zimj izgubljena vsa Sibirija. Izvenšji morda nekatere bogate vasi. Dejstvo je, da je kuluk v Rusiji izvršil ogromno gospodarsko delo, čigar važnosti in obsega si mi v naših malenkostnih razmerah ne moremo niti predstavljati. Pisec teh vrstic se je sam neštokrat udeleževal teh vsenarodnih ekskurzij, tega leka proti telesni in duševni lenobi, te splošne borbe za povzdigo narodnega gospodarstva in se je na prakti prepračil, da je kuluk strašilo samo v teoriji. Tisočglave množice, med katerimi je bilo mnogo takih, ki niso nikoli v življenju poznali ročnega dela, so hodili na postaje, pristanišča in druge kraje, kjer je gnilo in propadalo narodno imetje in ljudje so delali z veseljem. Morda bi ne bilo prišlo do tega, morda bi bil tudi ruski narod videl v tem delu polav nekdanjega tlačanstva, da ni vstala pred njim strašna alternativa: ali ostati brez železnice brez vodnega prometa, brez kurjave, soli, mesa, moke, torej ali poginiti ali pa delati ne glede na spol, politično prepričanje in socialni položaj. In morda bi ne bilo prišlo do tega, če bi se bil ruski narod vedno zavedal, da je sam svoje sreče kovač, če bi bil delal za skupni blagor tudi takrat, ko je mislil da je država hsti rezervar, iz katerega je mogoče črpati neskončno in vse. Kar potrebuje najzadnja zakonota vas. Le sila in nevarnost, da se poruši država in pokopje pod svojimi razvalinami tudi ljudstvo, ga je prisilila, da se je oprtel kuluka kakor utopljenec slamtate bilke. In nihče drug kakor kuluk mu je pomagal premagati strašno gospodarsko krizo in preprečiti popolno katastrofo.

Tak je torej zloglasni kuluk tam, kjer je ne glede na vse teoretične predsojke zanesljivo orožje samopomoči. Naš kuluk je v primeri z omenjenim pravcata šala. Tozadevni zakon govori samo o popravci cest in potov, izvzema dijake, vojske in državne uslužbence, osebe pod 18 in nad 50 let starosti in dovoljuje celo zamenjati delo z drugo osebo ali denarjem tako, da ni absolutno nobenega razloga kričati, da smo se povrnili v srednji vek. Ako bi nam tekla voda v grlo, ako bi stali, kakor ruski narod pred alternativno: poginiti ali delati, bi hrčkone izpremeniti svoje naziranje o kuluku tudi tisti, ki ga danes obsojajo. Malo več smisla za skupno življenje, za vsenarodni blagor in malo manj neutemeljenega kritiziranja, pa tudi kuluk ne bo več srednjeveško strašilo.

Razne stvari.

• Devetindesetkratni oče. Na Švedskem, kjer vladajo na deželi še prav patriarhalne razmere, živi kmet, ki si je nadel kot glavno življenjsko nalogo skrbeti zato, da človeški rod ne izumrje. Dobri mož, ki je šele v nežni starosti 69 let, ima že 39 otrok. V prvem zakonu je imel petnajst otrok, 10 dečkov in 5 deklic, v drugem zakonu 12, namreč 6 dečkov in 6 deklic in v tretjem zakonu, ki točasno še traja ima dosedaj tudi 12 otrok, 7 dečkov in 5 deklic. Manjka mu torej samo še en otrok in eno leto, pa bo imel dvojni jubilej, namreč 70 letnico in 40 otrok.

• Kongres nesrečnih zakoncev. V Ameriki, deželj vsegamogočnosti ekstitira v mestu Halifax društvo, imenovano »Red zakoncev, ki so od svojih žen trpinčene«. Društvo ima vsako leto na binokšini ponedeljek svoj kongres. Nesrečni zakonci so tu zberejo, da pozabijo za nekaj trenutkov svoje gorje. Navzlic temu, da je v Ameriki strogi prohibicijski zakon, je na kongresu teko vino po mizah in po banketu so se naravno nesrečnim zakoncem razvezali jeziki in potožili drug drugemu svojo nesrečno zakonsko usodo. Tako je eden pripovedoval, da ga njegova boljša polovica zaposlusila s tem, da mora zarobljati otroške predpasnike, drugi se je pritožil, da je bil pet dni zaprt v kuhinjsko omaro, ker je preveč zasolil ragu-juhu, tretji je izjavil, da je moral neke zime vsako noč štirikrat vstati in da so ga prisilili, da je prvi povijal otroka, neki drugi je zopet stokal, da je otroka na šivalnem stroju delati predpasnike za kuharico. Tožbe onih nesrečnežev je razveseljevala srca drugih. Baje so bile na kongresu sprejete tudi neke resolucije in varstvo nesrečnih zakončih mož.

Preseljeno naznanilo.

Cenj. naročnikom vljudno naznanjam, da sem preselil svojo tapetniško delavnico iz Komenskega ulice 12, („Rokodelski dom“) v Kolodvorsko ulico 27. Priporočam se tudi v bodoče za naklonjenost ter zagotavljam solidno in točno postrežbo.

Franc Jager, tapetn. mojster, Ljubljana, Kolodvorska u. 27.

Lokomobile vseh velikosti najmoderneje konstrukcije, parne žage, kompletne naprave, polnojarmeniki, krožne žage i. t. d., romscheldsko orožje, vse orožje za obdelavo lesa, parne mlatilnice, poljedeljski stroji in orožje, jeklene vile za gnoj i. t. d., tiri za poljske železnice, 600 mm razdalje, kompletne s prekucnimi vozički, tračnice, za stavbene namene in industrijski tiri, pilave in varilne cevi, črne in pocinkane, stavbene in konstrukcijsko železo, pločevino, črno in pocinkano dobavlja takoj po konkurenčni ceni s skladišča Maribor.

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje, Maribor, Trubarjeva ulica številka 4. Telefon interurban 82. 4711

Kuimo vsako množino starega svinca.

PUSKARNA V KRANJU, 6394

Britvice,

že rabljene (Gillete, Mem itd.) SE SPREJEMAJO V ELEKTRIČNO BRUSENJE v drogeriji „Adria“, Ljubljana, Selesburgova ulica 5. — Zunanja naročila hitro in točno! 6283

Jetika!

Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolezni vsaki terek in petek v Sv. Jurju ob J. ž., v Slatini pa za notranje bolezni. Citajte njegove 3 knjige o jetiki. 1927

Jajca kupuje

po najvišjih cenah od oddajnih postaj in plača poti oddajnemu potrdilu in brez odtegljaja H. Vajda izvoz jajec, Cakovec, Medjimurje, Jugoslavija. Brzojavi: Vajda, Cakovec. Telef. interurb. 59, 4, 3

? Ali fotografirate ?

tedaj zahtevajte pri Vašem foto trgovcu samo nenadkriljivo

PLOŠČO, s katero ste zaščiteni od vsakega neuspeha! Generalno zastopstvo in skladišče za SHS ISO WEISS, ZAGREB, Palmotičeva ulica 66, veletrgovina vseh fotografskih potrebščin.

Naznanilo.

Naznanim vljudno, da do preselitve v novi lokal, Selesburgova ulica 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila vsake vrste, ako ravno čevlji niso pri meni kupljeni ali izdelani, v provizoričnih prostorih, to je POLJANSKI NASIP 40 II. nadst. (stara cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner, Ljubljana,

Specijalist za ortopedična in anatomska obuvala in trgovec s čevlji.

Mislite na zimo!

In skrbite že poleti za zadostno zalogo sadnih, sočivnih in sadežnih sokov. Samo

orig. Weckove konzervne steklenice

so tisočero preizkušene ter ob najnavadnejšem ravnanju jamčijo za nepogojno stanovitnost. Zahtevajte cenovnik!

Razpošilja se sproti

Rudolf Ferch, Graz, Schmiedg 2. 6727

Odvetnik Dr. Jos. Mandić

je otvoril svojo odvetniško pisarno

V PRAGI I., Staroměstské nam 13.

Poslovanje tudi v srbo-hrvatskem in slovenskem jeziku.

Din 250.000 do 1.000.000

ima na razpolago Amerikane.

Kupil bi hišo z dobrodošlo gostilno ali kako drugo dobičkonosno podjetje. — Pristopiti bi tudi kot družabnik k dokazljivo dobičkonosnemu podjetju. Ponudbe pod „Amerikane“, na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. Tu se izve tudi naslov.

Na debelo. Na debelo.

Tovarniško podjetje

za izdelavo in prodajo metel, sklopnih stolov in in lesenih podnožnikov

Milavc & drug,

Ljubljana, Miklošičeva ulica štev. 9.

Vedno v zalogi: Metle, držaji za metle, lesene podnožnice, obešalniki za obleko, sponke za perilo in sklopni stoli. Cene in kvaliteta brez konkurence.

S. H. S. ček. račun 13.121. Telefon 120.

Oglas. (Nabavka zobi.)

Na osnovu naredjenja Gospodina Ministra Vojnog i Mornarice E. P. Broj 3.261 od 1. maja ove godine održat će se na dan 6. avgusta 1923 godine u 11. časova prepodne u Intendanturi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani (kasarna Vojvode Mišiča obj. XIV.)

prva javna usmena licitacija

za nabavku i isporuku 780.000 kg zobi, i to: za garnizion Ljubljana 310.000 kilograma „ „ Maribor 310 000 „ „ Celje 30.000 „ „ Slov. Bistrica 130.000

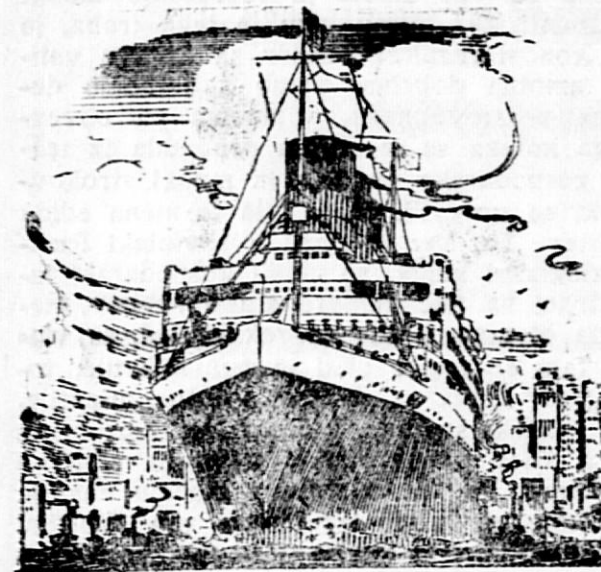
Isporuka zobi po mesečnim partijama franko magacin intendantskih slagališta pomenutih garnizona do 25. novembra 1923 godine.

Kaucija polaže se u gotovom novcu ili vrednostnim papirima po odredbama čl. 88. zakona o državnom računovodstvu na dan licitacije do 10. časova pre podne na kasi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani, i to: za garnizion Ljubljanski 55.000 dinara, za garnizion Mariborski 55.000 dinara, za garnizion Celje 5.500 din. i za garnizion Slov. Bistrica 23.000 dinara, ukupno 138.500 dinara.

Uslovi po kojima će se ova licitacija izvršiti mogu se videti svakog dana pre i posle podne u kancelariji intendature Dravske divizijske oblasti u Ljubljani i vojnog okruga u Mariboru, Celje i Komande mesta u Slov. Bistrici.

Svaki ponudjač (licitant) obavezan je, da na dan licitacije preda predsedniku komisije pismeno svedočanstvo nadležne trgovačke komore o svojim preduzi-mačkim sposobnostima kao i uverenje o tome, da je svoju radnju prijavio poreskim vlastima i platio porez za tekuće tromesečje.

Iz kancelarije intendature Dravske divizijske oblasti E. Broj 9.905 od 27. juna 1923 god. u Ljubljani. Komanda Dravske divizijske oblasti. 6727

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOSKA LINIJA

HAVRE - NEWYORK

Najkraja linija, samo 6 dni čez morje Glavno zastopstvo Slavenska banka d. d., Zagreb Vozne listke in tozadonna pojasnjenja daje zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA KOLODVORSKA ULICA STEV. 41

Jadranska banka a. d. Beograd

Dionička glavica: Din 60.000.000-- Rezerva: Din 32.515.000--

Podružnice: Bled, Caufat, Celje, Dubrovnik, Ercegovo, Jelsa, Jesenica, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Preostaje, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Amerikanski odio.

Naslov za brzojave: JADRANSKA. Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar. Frank Saksler State Bank: Cortland Street 82, New-York City. Banco Yugoslavo de Chile: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Premog Oglje Drva

Podpisana tvrdka prodaja: Trboveljski i premog in bukovo oglje

iz svojega skladišča na juž. kolodvoru, ter suha, trda in mehka drva rezana v dolžino za kuhinjsko vporabo iz svojega skladišča na Zelenem hribu.

Premog in oglje se oddaja v detajlu v vrečah ali en gros v celih vagonih z 10% popustom od fakturnega zneska za združene odjemalce ali posameznike.

Vsa goriva se odpremi po želji po naših vpregah na dom. Naročniki naj se javijo pri podpisani tvrdki.

„IMPEX“

eksporna in importna družba d. d. v Ljubljani Rrekov trg štev. 10, I. nadstropje.

STROJI ZA OBDELOVANJE LESA. TURBINE. TRANSMISIJE. ARMATURE. VSI ODLITKI IZ ŽELEZA IN KOVINE. ZVONOVI. SESALKE. ZVONOVI. STROJNE TOVARNE IN LIVARNE DELNIŠKA DRUŽBA LJUBLJANA.